

PEKKA ERVAST

VEM HJÄLPER OSS I DÖDEN?

PEKKA ERVAST

VEM HJÄLPER OSS I DÖDEN?

Översatt från finska av A.V.

I

TRO OCH DÖD.

Alla världsreligioner har, som vi vet, lovat människorna liv efter döden. Som något ännu viktigare har man dock framhävt den belöning, som efter döden beskäres dem, vilka enligt religionernas definitioner förtjänat den. Religionerna har nämligen förklarat, att människan - då hon dör - får som belöning himmelsk, t.o.m. evig salighet. Detta i lyckligt fall. Alla religioner har därför ansett detta vårt jordiska liv för en förberedelse. Man kan väl ej vänta sig lön om man ej på ett eller annat sätt gjort sig förtjänt därav. Religionerna har vädjat till det faktum, att människan för det mesta lider under sitt jordiska liv. De nå ej den lycka de drömmer om. Längtan efter lycka varar alltså intill döden. Den lycka människan så intensivt anser för något henne tillhörande, nås först efter döden,- dock inte utan villkor. Människan bör förbereda sig under sitt fysiska liv för livet bortom graven.

Om vi studerar religionernas läror, inte endast i den form de framträder i olika kyrkosamfund, utan de läror, vilka religionernas heliga skrifter innebär, ser vi en genomgående idé, densamma i alla heliga böcker. Denna idé, denna tanke, är den, att det jordiska livet är en förberedelse till ett himmelskt eller evigt liv, förberedelse i ordets rätta bemärkelse. Det är, att om det levas rätt, d.v.s. etiskt och rent och om människans förhållande till andra människor är osjälviskt, och om människan alltså är god, hjälpsam, ärlig och strävar till befrielse från synd och ondska, förbereder hon sig enligt religionerna bäst för det kommande livet. Ju renare och mindre egoistiskt människan kan leva sitt liv här, desto bättre förberedd stiger hon över dödens tröskel.

Men då människan börjar tänka på ett rent och osjälviskt liv, ter sig fordringarna för henne skrämmande höga. Hon undrar hur hon kan leva sitt liv så väl och så osjälviskt, att hon kan vänta sig någon belöning efter döden. Detta problem uppstår som en personlig fråga för varje människa, som bemödar sig att leva ett fullkomligt liv, men det har även framträtt som en praktisk fråga om dogm. Man har därför i religionerna tagit i betraktande den mänskliga ofullkomligheten, människans svårighet att nå etiskt ideal. Kyrkorna har förstått, att människorna inte kan - åtminstone inte alla - leva så rent och så väl, som religionerna skulle fordra av dem. Problemet är lättare löst i österlandet, där man alltid trott att människan är en reinkarnerande varelse, som kan fortsätta sina bemödanden i återfödelse, vilka sluter sig till varandra karmiskt, i kausalt sammanhang. Men i orienten har man även påpekat, att idealet ej är annat än befrielse från det synliga livet,

från återfödeisens hjul, sangshara, för att nå friden i nirvana. De har alltså tillika ett mål, den fullkomliga befrielsen från det fysiska livet, vilket omöjliggör det onda. I de österländska religionerna, i kristendomen och i den mohammedanska läran har detta problem tett sig svårare, då man ej tagit i betraktande återfödelsens möjlighet. Man har ju här velat påstå, att detta enda jordeliv för eviga tider avgör människans öde. I alla religioner har man hotat människan med straff, helvete och förtappelse, som möter en om man ej blir frälst från det onda.

Må vi dock fästa vår uppmärksamhet vid det positiva i saken, på det löfte om lycka, som följer efter ett väl levt liv. Vi märker då, att vi i alla religioner, såväl i de nutida som de forntida, finner följande tanke: kan det inte avhjälpas, att människan under livets lopp ej kan förbereda sig, utan låter dagarna förrinna och tiden fly en ur händerna? Överallt har man även försökt avhjälpa denna sak. Man har trott och låtit tro, att människans dödsstund eller hennes sista stunder är ytterst allvarliga och betydelsefulla och t.o.m. fruktbringande, så att människans liv efter döden kan bero på dem. Därför har man inom kyrkorna tänkt, att om människan blott dör på ett riktigt, saligt sätt, har hon det gott att vara efter döden. Den katolska kyrkan bjuder den döende den sista smörjeisen, nattvarden, mässa, syndabekännelse, absolution. Då allt detta sedan ritualenligt blivit förrättat, är den döende i trygghet och når evig salighet. Så är det även i Orienten. Den nord-buddhistiska kyrkan i fibet påminner mycket om den katolska kyrkan. Buddhisten dör en salig död då prästerna är hos honom, mässar och läser högt lämpliga ställen från sina heliga böcker och förrättar bestämda ceremonier. Emedan man tillvägagår sålunda, tror man att en buddhist dör salig, kan t.o.m. uppnå nirvana; åtminstone har han möjlighet att komma till himlen för att återigen födas till jorden.

Likaså dör människan salig inom den lutherska kyrkan, om hon i sista ögonblicket gör någonslags synda- eller trosbekännelse för prästen, som sedan ger henne absolution, nattvarden. Då kan en lutheran, såsom även de andra protestantiska kristna, lugnt stiga över dödens tröskel, de har det tryggt att vara.

Man bör lägga märke till, att hos oss i de protestantiska länderna ej brukas så mycket ceremonier som i den katolska kyrkan. Vi tyr oss mera till tron. Man har därför lust att i förbigående fråga, vad Luther åsyftade med det att han uteslutande talade om tro och vikten av tro - ej > blott i dödsögonblicket, utan livet igenom. Inom den katolska kyrkan, från vilken Luther avvek, talar man om tro och goda gärningar, vilka båda beredde människan till salighet. Luther talade enbart om tro. Vad åsyftade han därmed? Så till vida jag kan förstå, hade

han i sin ungdom, då han började sitt stora reformationsarbete, gjort den rätta psykologiska iakttagelsen, att människans tro är en underbar kraft. Det människan tror, kan ske.. Vi veta med vetenskaplig säkerhet den dag som är, att människan kan bota sig genom tro. Läkaren ger patienten t. ex. sockerpiller, vilka ingen verkan har på sjukdomen, men botar, emedan patienten sväljer dem fullt troende på deras botande verkan. Tron verkar som en suggererande kraft. Och som själslig varelee är människan så anderik, att hennes inre tro har inflytande på hennes kropp. En plötslig glädje eller fruktan kan döda henne. Säger man till en människa vid ett allvarligt tillfälle: "Denna bägare innehåller gift, du måste dricka det och dö". Och hon dör då hon druckit det, ehuru bägaren innehöll bärsaft. Luther var ej i tillfälle till att göra iakttagelser i den mån som vi i vår tid är, men han kan ha märkt ett och annat. Han kan t. ex. ha gjort den iakttagelsen.,att han själv tillfrisknat genom tro. Och genom en stark och fast tro kunde han ha övervunnit någon moralisk svaghet hos sig själv. Utan tvivel hade han gjort dylika iakttagelser och därjämte sett, att tron på Gud, det goda livet i sig själv, var oundvikligt, för att goda gärningar kunde moraliskt betyda något inför Gud. Om människan gjorde gott, vilket den katolska kyrkoläran lärde och uppmanade henne till, utan att äga en levande tro, som tvang henne därtill - var de goda gärningarna blott ytliga och saknade förbindelse med evigt andeliv. Av denna orsak ansåg Luther, att goda gärningar ej hade värde i fråga om salighet. Han lärde, att goda gärningar självmant följer tron. Om människan tror på Gud, det goda, lever hon "med Gud i hågen" och hennes gärningar består inför Gud, det goda. Ur denna synpunkt betraktat förvånar det oss ej, att Luther hade tänkt, att emedan tron har så stor betydelse och kraft i det synliga livet, kunde den väl betyda och verka och vara till hjälp även i livet efter döden. Utan tvivel kunde han i denna punkt stöda sig på kyrkans tradition. Han övergav ju ej själva kristendomen, han rättade blott till en del missförhållanden inom den katolska kyrkan. Kyrkan lärde, att man bör hjälpa människorna då deras sista stund var inne. Luther däremot ställde endast tron i stället för ceremonierna. Dock frångick han inte antagandet, att alla dessa åtgärder i den döendes sista stund, kunde utgöra en betydelsefull förberedelse för den avlidnes liv bortom döden. Vi bör dryfta detta spörsmål. Har vi skäl att anta att en sinnesförändring, som skett i människans sista stund, kunde betyda något i livet efter döden? Hade man överallt försökt åvägabringa denna sinnes^förändring och hade man genom årtusenden fortsatt härmed, om man ej varit övertygad om sakens betydelse. Dylika åtgärder och ceremonier är ingalunda tagna från luften. En annan fråga är, om det dock vore bättre att undvika dem. Kunde det kanske finnas andra medel. Att dessa dock haft betydelse även enligt kloka människors uppfattning, kan vi vara

a priori övertygade om - annars hade man ej använt dem.

Man har jämfört döden med sömnen och kallat sömnen för dödens yngre broder. Fysiskt sett ges det en tydlig analogi mellan döden och sömnen. Människan är ej en medveten varelse i det synliga livet under sömnen, hon är med andra ord ej fysiskt medveten. Vid uppvaknandet kommer hon tillbaka till den fysiska världen. Det är som om hon skulle återfödas hit, ehuru denna återfödelse ej är invecklad, emedan hon ännu har samma kropp. Hon återfår snabbt sitt medvetande för att fortsätta livet från igår. Det är visserligen fallet med en del primitiva raser, vilka håller på att dö ut, att de alls ej kan minnas något från den ena dagen till den andra. Ett nytt liv börjar för dem varje morgon. Detta är ett undantagsfall, alla andra människor har klart minne från den föregående dagen. Det oaktat innebär vår sömn det, att vårt personliga medvetande avlägsnar sig från det fysiska livet och återvänder vid uppvaknandet. Ur återfödeisens synpunkt är denna analogi iögonenfallande, emedan människan lämnar det fysiska livet i döden, men återföds efter någon tid. Återfödelsen och återvändandet till andevärlden kan jämföras med omväxlingen mellan dagens arbete och nattens vila.

Med tanke på sömnen bör vi nu iaktta det faktum, att det ej alltid är lätt att somna. Att få tag i sömnen är ofta svårt. Man kan lida av en sjukdom som kallas sömnlöshet, något, som ofta förekommer i vår oroliga tid. Mediciner som lugnar nerverna har uppfunnits inom vetenskapen. Dessa ro- och sömngivande medel är ofta outhärliga. Svåra och långvariga sjukdomar vore outhärliga under sömnlöshet. Det är därför gott och väl, att kunna ge patienten konstgjord sömn och skänka henne möjlighet att för en stund dö bort från denna synliga värld. Hon skulle förstås ej ta in medicinen om hon ej vore säker på att hon kommer att vakna. Vi kan jämföra sömnmedicinen med den hjälp, vilken alla religioner velat bjuda människan i hennes sista stunder. Människan har för det mesta levat här i denna synliga värld utan en tanke på döden och livet efter döden. Hon har levat i världens virvel och livets lockelser, och döden har varit för henne något avlägset. Ju yngre människan är, desto omöjligare ter sig döden för henne. Hon har i sitt undermedvetande kunnat trösta sig med tanken på att man i sinom tid ser om det finns något liv bortom graven, emedan det förhåller sig så, kan man ej undra över, att människan blir ganska orolig, då döden närmar sig. Även en troende, som inom kristendomens ram har kommit ihåg livet efter döden, kan känna ångest då döden närmar sig. Hon vet, att ljuds dom väntar den som ej är ren inför Gud. På sStt och vis är det alltså bra, att kyrkorna uppfunnit sömnmediciner för döden, något som ger själen ro, vänder sinnet bort från det synliga och skänker det salighet och frid. Emedan människan sålunda fått lugn på sin dödsbädd, kan man till kyrkornas och sekternas ära påstå: "hon dog en salig död och är nu hos

Gud, eller "hon sover en fridfull sömn och Gud skall uppväcka henne på den yttersta dagen". Sålunda tänker de efterlevande, emedan de sett att den döende fick tröst och sinnesfrid av mässa, sång och läsande. Ehuru man i de protestantiska kyrkorna ej använder mässa, och sång i så hög grad, utan förlitar sig mera på tron, är resultatet dock det samma, emedan tron i detta avseende innebär, att den döende vänt sitt sinne uppåt, mot det himmelska.

Ceremonierna som förrättas under människans sista stunder, har alltså samma verkan och betydelse som sömnmediciner. En annan fråga är dock, om detta varit den ursprungliga avsikten. Må vi tillåta oss att betvivla detta och småningom definiera vår ståndpunkt och framställa vår tanke. Vi kan för det första skapa oss ett allmänt omdöme av följande iakttagelse.

I Egyptiska mumiers sarkofager har man ofta funnit en handskrift, i vilken man fått läsa om märkliga ting. Då man funnit den i gravarna, har man kallat den De dödas bok. Den ovannämnda benämningen har förekommit här i Europa. Jag har hört, om jag inte missminner mig, att man åtminstone i den grekisk - katolska kyrkan placerar något papper, ett dödspass i den avlidnes kista. Jag talar om detta därför, att denna sed synbarligen grundar sig på en fornegyptisk sed. Samma sed har förekommit även i Tibet i samband med dödsfall bland buddhister. Den som nu läser och studerar dessa pergament, frågar sig själv vad ändamålet därmed varit. Vetenskapsmännen tänkte först, att De dödas bok kunde ha varit ett slags pass för den avlidna, (såsom fallet är i den grekisk - katolska kyrkan) som ledsagade henne i livet efter döden. Sedermera tänkte man, att det var fråga om en invignings-ritual. Uttryck och ord som förekom, var sådana som användes då människor invigdes i fornegyptiska mysterier. Detsamma är fallet ännu i dag i frimureriet. En frimurarin-vigning sker enligt en särskild ritual som väsentligen är densamma ehuru den kommer till uttryck på olika sätt. Man tror fullt och fast, att alla till frimureriet hörande ritualer härstammar från Egypten. Denna tradition har för sin del hjälpt forskare att förstå De dödas bok och observera, att denna var en invigningsritual som användes i mysterierna.

Vi kan dra en märklig slutsats av detta. Vad har nämligen en s.k. invigning ursprungligen varit? I denna dag värderar man frimureriet inom frimurarbrödraskapen högt, emedan det innebär en strävan till sedligt liv och är välgörenhet utåt. I loge-livet lär och inskärper man, att man ej blottbör sträva till sedlighet, man bör vara sedlig. Man ställer direkta fordringar på sig själv. Nu kan vi förstå, att de människor, vilka i det forna Egypten anhöll om tillträde till mysterierna, ej kunde vara av vilket slag som helst, ty de var förpliktade att upp-

fylla endel fordringar. Man fordrade av dem moralisk kraft och sedlig oförvitlighet. Man prövade deras själsliga styrka och jämvikt, ej blott deras fysiska mod, ehuru även det hörde till programmet. Utmattad efter de fysiska proven, fördes aspiranten i ett fint inrett rum och lades att vila på en mjuk madrass. Sedan han vilat ut, serverade unga vackra flickspr honom frukt och viner. Danserskor dansade kring honom och prövade hans sedliga återhållsamhet. Genom ett osynligt hål iaktog prästerna det hela och då de konstaterat att han behärskade sig fullständigt och ej vacklade ett ögonblick, ansåg de honom mogen att bli antagen som lärjunge, bli undervisad i allehanda ting och slutligen invigas. Då aspiranten alltså hade genomgått invigningsceremonin, kunde han anses för en moraliskt tillförlitlig person. Man finner därför i De dödas bok häpnadsväckande, rentav obegripliga ställen, om man tänker sig att det är de avlidna som talar. Den avlidna säger bl.a.: "Jag har aldrig stulit, aldrig gjort något orätt, aldrig syndat". Han håller långa tal till gudarna inför vilka han kommer att stå i en stor sal. Läsaren kommer härav att tänka, att där måtte väl stå en utomordentlig avliden, emedan han efter döden vågar påstå, att han aldrig gjort något ont. Men om vi tar i betraktande att De dödas bok i själva verket varit en invigningsritual, kan vi förstå, att de människor, vilka hade kunnat bli invigda, var moraliskt så renade varelser, att man intet ont kunde säga om dem.

Ehuru vi förstår detta, står vi dock som frågetecken inför frågan varför invigningsritualen och den kunskapsrika människans ord blivit nedskrivna och lagda i graven med den avlidna. Varifrån leder denna sed sitt ursprung?

Jag vill gärna beröra ett metafysiskt faktum med ett par ord. Orsaken till att livet efter döden är så annorlunda än detta synliga liv, är förstås den att människan lämnar sitt fysiska liv i döden. Människan är en varelse med själ. Hon tänker, känner och vill och ehuru hon gör det med kroppens förmedling, är hon själv något annat än kropp. Då människan dör har kroppen ej mera tanke, känsla och vilja, med ett ord sagt, själsligt liv. Så länge vi lever i vår kropp, lever vi som själsliga varelser, själar, och vårt eget liv är i detta själstillstånd. Om något av oss är kvar efter döden, kan det ej vara annat än det själsliga, som nog måste vara objektivt på sitt speciella sätt, emedan själen ej är detsamma med alltets liv, som ej har gestalt och är evigt och oändligt. Och det, att människan kan säga "jag", förutsätter att hon är en varelse med form och begränsning. Vi människor lever efter döden som själsliga varelser, om vi överhuvudtaget lever, och som själar lever vi då även i förhållanden som är olika de fysiska.

Vi får i det fysiska livet erfarit, att vår tro helt enkelt verkar på vår kropp. Låt oss tänka hur mycket vår tro utan tvivel borde verka

på vårt liv efter döden, då vi som enbart själsliga varelser kommer i beröring med ting som är förnimbara blott med vårt medvetande. Vår grova kropp finns ej där. Om vi har en kropp där, är den "av tankar och känslor vävd", alltså oändligt mycket närmare medvetandet än den fysiska kroppen, så nära medvetandet, att tanken omedelbart verkar på den. Om vi där har en organism, som är förmedlare mellan kropp och själ, måste vi äga den redan nu. Då vi dör, är det denna vår själsliga kropp som kvarstår, en kropp, som står i omedelbar förening med medvetandet. Det är därför ett metafysiskt axiom, en tydlig slutsats, att då vi som medvetna varelser i ett medvetetvehikel flyttar över till en medveten värld, så är vår tanke och tro tusenfallt starkare i den världen än någonsin här.

Detta har de vise alltid vetat, för dem har det aldrig varit förborgat ehuru vi känt fantasins stora kraft under namn av magnetism, hypnotism och suggestion, endast ungefär 150 år. Varför skulle de vise ej ha tänkt även på det att man borde lära sig att omgestalta livet efter döden. Kulturen på jorden består i att vi bygger och förskönar åenna värld, odlar jorden, gör framsteg i materiella uppfinningar och skapar skönhet med tillhjälp av konst. Vi skapar en skönhet i vilken vi ej blott efterapar naturen, utan drar något av himmelsk härlighet ned till jorden, den härlighet, som de största snillen andligen förnimmer, ser och hör. Vår kultur är ett formande av denna värld, ett civiliserande och förfinande av det hela. Enligt vårt etiska medvetande, strävar vi till att kunna skapa en värld i vilken alla kunde leva lyckliga. Varför hade då de stora visa ej tänkt: "Livet bortom graven bör även civiliseras, man bör skapa kultur även i ået". Människan äger ju makt över den osynliga världen. Hon bör omskapa andevärlden så, att livet där förvandlas från ett ledamt, tomt och innehållslöst liv till ett innehållsrikt, verksamt och fruktbringande liv.

Sålunda har de vise utan tvivel tänkt. I de följande föredragen vill jag försöka skildra de planer, vilka de vise, som ägt verklig kunskap, sedan tidernas morgon haft med tanke på livet efter döden under det s.k. gamla förbundet. Jag vill även skildra hur Jesus Kristus, stiftaren av det nya förbundet, sedan tänkt sig livet efter döden och vad han gjort för det.

II

Naturen och den mänskliga viljan i dödariket.

Utvecklingen av mänsklighetens och jordelivets förhållanden sker enligt naturen så långsamt, att de visaste bland människorna har frågat sig hur saken kunde avhjälpas. De har märkt, att orsaken därtill är den, att människans liv efter döden har förflutit under okultiverade förhållanden. Vi förstår ju med kultur det, att människans vilja och förmåga formar förhållandena på jorden så, att mänskligheten ej kommer att vara helt lämnad åt naturen. Men i livet efter döden har mänskligheten längs hela linjen varit lämnad åt naturen. Människorna har för sin del ej försökt kultivera det. Av denna orsak har den själsliga utvecklingen där varit jämförelsevis långsam. I livet efter döden gäller nämligen det hela just människans själ. I andevärlden lever människan ej mera som fysisk - utan som själslig varelse, uteslutande själslig. Det enda som där väger i vågskålen är själens utveckling. Då den blivit lämnad åt naturen, kan vi ej förvåna oss över, att kloka och välmående människor övervägt saken. Vi människor lever för det första i stor okunnighet, inte allenast vad tillståndet efter döden vidkommer, utan även om människosjälens slutgiltiga mål. Jag talar om människor i allmänhet. Människor, vilka av en eller annan orsak kommit längre i sin utveckling, har fått klarhet i dessa ting och ansett, att mycket borde göras.

jag vill först enkelt och logiskt visa huru vi kunde få kunskap om mänsklighetens liv efter döden. Min framställning är teoretisk, men de sakkunniga vet i vilken mån teorin besannas i praktiken.

I det föregående talade vi om vissa mycket primitiva australiska infödingar, vilkas minne ej räckte från den ena dagen till den andra och vilkas kunskaper i räkning var så ringa, att det i deras språk fanns räkneord endast från ett till fem - därefter talade man om "många". Livet för dessa var i denna synliga värld som att återfödas varje morgon. Varje dag var som ett nytt liv och den föregående dagens göromål fortsattes instinktivt. Instinkten hos dem fungerade, men medvetandets minne hade de ej.

Om vi tänker oss sådana människor, som ej minns, att de under de föregående dagarna funnits till, frågar vi: huru kunde man enklast få dem att veta, att omväxling av dag och natt existerar? Helt naturligt genom det, att någon av dem skulle vaka en hel natt. Man bör ta i betraktande, att de vid solens nedgång kände sig kraftlösa och trötta. De orkade ej motstå sömnen. Det var som om de skulle dö bort för att vakna först följande morgon. Man kan alltså ej tänka sig, att någon av dem utan vidare skulle vaka, om han rådde vara sjuk, vilket just ej är fallet i ett naturtillstånd. Om nu någon av oss skulle gå till dem och säga: "hör ni, kära vänner, ni lever mån-

ga dagar här på jorden, gårdagen var en av dem". Vad skulle de svara? "Nog har vi en dunkel aning därom", kunde de svara. De kunde kanske säga: "sänniskan är kanske en odödlig varelse, men det kan ju ej bevisas.

Om vi dook kunde tvinga en av dem att hålla sig vaken en natt, vore han därpå följande morgon ovillkorligen profet bland sitt eget folk. Han kunde ju bevisa, att människan faktiskt lever många dagar och varit tidigare densamma som nu. Detta vore ett storartat förkun- nande av sanningen för de andra infödingarna, men dessa skulle troligen ej tro. De skulle väl anse denna sin broder för vansinnig. En så- dan "väckt" inföding vore i samma förhållande till de andra, som en profet i våra dagar, en profet som sade, att människorna levat många gånger på jorden och kommer troligen att fortsätta så i framtiden. En sådan profet vore även i en svår ställning t.ex. här i Finland. Om en profet sade: "jag minns tydligt, att jag tidigare levat här på jorden och jag tror fullt och fast, att jag kommer hit igen", skulle man lind- rigast sagt anse honom litet befängd. "Svärmiska filosofer må tro vad de vill, men ren kristendom säger annat". Vi bildade västerlänningar tänker, att den människa som talar om reinkarnationen, må3te vara mind- re vetande. Förhållandet är dock detsamma. En människa, som på grund av erfarenhet talar om återfödelse, är i samma situation som någon av oss vore bland infödingar, vilka ej vet, att de lever många dagar i sträck.

Vilken tanke vore självfallen för dem, som minns sitt föregående liv? Månne ej följande: om vi kunde få en människa att hålla sig va- ken från ett liv till ett annat, vore frågan löst!

Denna tanke vore ej onaturlig, emedan reinkarnationen för miljo- ner år sedan skedde mycket snabbt. Teorin var tvärtom helt logisk, och förblir lika logisk den dag som är. Om människan kunde hålla sig "vaken", alltså medveten från ett liv till ett annat, kunde hon även minnas, att hon varit i andevärlden, minnas huru livet efter döden varit.

I verkligheten är döden för människorna detsamma som sömnen för in- födingarna i Australien. Vid solnedgången kunde de ej motstå sömnen. Då dödsstunden närmar sig oss människor, blir vi oemotståndligt trötta, och det är som att bli dragen från världen. Vi kan ej bibehålla med- vetandet, ej hålla oss vakna. Vi känner, att en större kraft drar oss till sig. Det är naturens makt, som är oss övermäktig. Men om människan kunde motstå denna makt, om hon hade krafter till att bibehålla sitt medvetande, skulle hon övervinna döden. Hon vore tvungen att medvetet avlägsna sig från sin fysiska kropp. Envar av oss är i stånd att hålla sig vaken en eller flere nätter och arbeta, utföra något. Under sömnen förmår hon det ej. Hon kan iaktta andra sovande och göra slutsatser av

deras rörelser och tal. Hon kan alltså veta vad som sker under den tid som sömntillståndet varar, men hon kan dock ej som vaken i denna fysiska värld följa med de sovandes erfarenheter på den andra sidan. Hon kan ej se annat, än att deras kroppar är i halvmedvetet tillstånd, emedan det medvetna jaget har flytt. Hon kan ej tränga sig in i den sovandes medvetande. Den sovande kan själv sedan berätta, att hon "drömt" och ingalunda saknat medvetande under sömnen. Drömmarna kunde ha varit rätt så märkliga, t.o.m. profetiska - och kroppen var dock medvetlös. Denna omständighet utvisar som sådan, att om vi i denna vår fysiska värld kunde hålla oss vakna en hel natt, betyder det ej att vi skulle ha övervunnit naturens lag. Vi har endast tvingat vår fysiska organism att hålla sig vaken, men sömnen och drömmarna är fortfarande för oss en hemlighet så länge vi ej kan följa vårt medvetandes färd till drömmarnas värld utan att förlora vårt personliga självmedvetande. Kunde vi det, kunde vi påstå oss faktiskt veta vad som skett under sömnen.

Lika onaturligt är det att tänka sig, att man genom att från det ena livet till det andra kunde bibehålla det fysiska medvetandet, kunde lösa dödens gåta. Det vore ju ej möjligt. Om vi fordrade det, fordrade vi, att vår fysiska kropp kunde leva, och att vår hjärna vore tvungen att fungera ehuru den dör. Då kunde vi nog (om sådant vore möjligt) få klart för oss, att vi återföds. Vi kunde se andra människor återfödas och kanske även observera, att vi själva även får en ny kropp. Detta enda faktum, att vi återföds, kunde vi få veta, om vi kunde gå fysiskt vakna genom döden. Men livet efter döden hade vi ännu ej fått kunskap om. Lika litet som vi genom att vaka en natt, kan veta om människans tillstånd då hon sover, kan vi veta om händelserna i andevärlden mellan två jordeliv genom att bibehålla vårt fysiska medvetande under denna period. Något annat medvetande måste vi förvärva oss utan att dock förlora vårt personliga medvetande. Medvetna om oss själva bör vi förbli, men vilket annat medvetande bör vi dessutom ha?

Det är strängt taget orätt, att tala om ett nytt medvetande. Det viktiga i saken är just det, att vårt gamla kända medvetande består. Vad saknar vi alltså? Ett nytt medel, ett redskap, en annan hjärna, en annan kropp. Ett medvetande utan form genom vilket det kunde uttrycka sig, vore obefintligt. Ett sådant medvetande finnes visserligen till, men det är Guds medvetande, det absoluta medvetandet. En levande varelses existens har sin grund i det, att dess medvetande är gjutet i någon form, vilken som helst. Den form, med vilken vårt medvetande i det fysiska livet är sammanknippt, är vår kropp. Medvetandet lever i hela vår kropp, men verkar självmedvetet genom hjärnan. Så är fallet om dagen. Under natten brukar vi sannolikt ej stora hjärnan, ej heller kroppen i det stora hela, ehuru vi nog har någonslags kännedom om hela vår kropp, ty om något händer vår kropp, når vetskap därom det dunkla

medvetandet, vilket vår hjärna äger under sömnen. I varje fall brukar vi ej vår fysiska hjärna på samma sätt som då vi är vakna och därför måste vi äga ett annat vehikel, någon annan kropp, någon annan hjärna. Ty om enäel fysiologer tänker sig att vårt medvetande under sömnen flyttar sig i lilla hjärnan, förklarar detta dock ej närmelsevis alla drömvärldens fenomen. Vid insomnandet sänker sig vårt medvetande nog från stora hjärnan till lilla hjärnan och åt ryggraden till, men stannar ej där. Då vi faktiskt kommer i beröring med andevärlden, vilket några människor vet sig ha gjort under sömnen, stannar medvetandet ej i lilla hjärnan. Nej, det flyttar sig även från den i en annan hjärna, i ett annat vehikel, som är oberoende av den fysiska kroppen. Vi kommer sålunda att göra den logiska slutsats, till vilken jag vill komma, nämligen att människan utan tvivel har en själslig kropp, en annan organism, vilken hon använder då hon frigör sig från den fysiska kroppen. Vi kallar den helt kort för astralkropp. Då människan sover, flyttar hennes medvetande över till astralkroppen. Om hon kunde bli självmedveten i sin astralkropp, vore hon i stånd att studera hela sitt sömntillstånd, allt det som händer henne och andra människor under sömnen.

Hur förhåller det sig i döden? Vore det i döden nog med det, att människans medvetande självmedvetet flyttade sig till astralkroppen? En tid vore det nog - så länge döden är sömnens äldre broder. Men tänker vi på återfödelse, det, att en ny personlighet föds till världen, förstår vi, att den gamla personlighetens astralkropp ej mera följer händelsernas lopp. I själva verket borde människans medvetande då åter ikläda sig en ny form, m.a.o. ytterligare frigöra sig, uppnå ett ännu högre tillstånd, för att kunna följa med dessa ting. Existerar en sådan kropp? Om kunskap om återfödelse kan nås, måste den existera - och gammal visdom och erfarenhet säger: en sådan kropp finns. I det gamla Indien kallades denna för orsaks- eller kausalkropp, Kârana-sharira. Om människans medvetande kan ikläda sig en orsaks- eller kausalkropp, kan hon följa med händelserna mellan två födelser och studera livet efter döden.

Sedan vi härmed framställt teorin om hur man kan få kännedom om livet bortom graven, övergår vi till vårt egentliga ämne. Det berör frågan hur de vise tänkt sig, att livet efter döden kunde kultiveras. Helt naturligt sker det i den mån som människan i den synliga världen skapar kultur. Livet efter döden har därför mycket förändrats under loppet av mänsklighetens historia. Den primitiva människans liv och upplevelser i andevärlden var helt andra än den nutida kulturmänniskans. Post mortem tillstånden har förändrats av sig själv, ehuru vårt fysiska liv blott är en ringa del av det liv, som vi lever i en personlighet. Vi tar då även i betraktande vårt liv efter döden. Vårt fysiska liv varar 70 högst 100 år, men vårt liv efter döden är 10 eller 20 ggr. längre. Då människan återföds, får hon en ny personlighet. Det är därför ej oförnuftigt att tänka, att om man kunde få till stånd någon kultur för den

långa tid, som förrinner före den nya födelsen, kunde människan utvecklas mycket snabbare.

Kulturen i livet efter döden kan ej vara annat än av själslig art, själslig kultur, andlig utveckling. Man har därför tiderna igenom i alla religioner lärt människorna: "Lägg vikt vid andliga ting, uppskatta intellektuell utveckling och framför allt moraliäk tillväxt i detta fysiska liv. Säg ej: vad betyder det att jag bjuder till att vara god och hjälpsam i en värld, där de flesta människor är onda, inkollegiala, själviska och dumma?" Säg ej så, ty människan är i grund och botten en etisk varelse. För människans själsliga utveckling är det oerhört viktigt, att hon samlar skatter, vilka mal och rost ej förtär. Ej för någon yttre orsak. Ej för att det kunde gå henne bättre här på jorden eller efter döden. Nej, blott därför, att det sanna och goda har sitt eget värde. Människan lever endast en stund i det fysiska livet, emedan hon i grund och botten hör till en annan värld i vilken endast det andliga har betydelse.

Genom moralisk och andlig självuppfostran, utför människan kulturarbete i den osynliga världen. Förhållandena där förbättras i den mån människan här går framåt. Religionerna förmanar därför: avstå från det onda. Du skall ej mörda, ej stjäla, ej bedraga, ej tala osanning, ej göra orätt, ej ha begär, ej bruka våld. Att människans sedliga strävan är för henne gynnsam efter döden, har de nog påpekat. Förstås säger vi nu: det vore lågsinnat att inspirera människan till ett rättfärdigt liv för att hon skulle ha det bra efter döden. Det vore att vädja till hennes själviska motiv och hennes strävan skulle därför förlora sitt etiska värde, För mindre utvecklade varelser kunde ett sådant motiv vara nog, måhända det även det även numera kan ha någon betydelse. I vår tid ter sig till och med en materialistisk synpunkt mera moralisk för oss. En praktisk materialist säger: Vad bryr jag mig om livet efter döden? Religionerna är barnkammarsagor. Huvudsaken är att jag har det gott. Jag vill njuta nu, Jag vill vara lycklig i detta liv. Lidandet må komma efter döden, om det i det hela skall komma. Så tänker människan i sin blindhet, och det är naturligt.

Men hon misstar sig i hög grad. Religionerna har ej åsyftat detta. Präster och kyrkor har talat Sålunda, ej religionerna. Religionerna har blott påpekat det faktum, att största delen av människans liv lever efter döden. Hennes naturliga liv måste vara livet i andevärlden. Där, och främst där, borde hon vara självmedveten, och därför är det mödan värt, att förbereda sig för det liv, i vilket ej vikter, mått och pengar, utan endast andliga och moraliska värden är av betydelse. Och för detta liv är vi människor skapade, för det är vi till. I ett verkligt människoliv, i det väsentliga, det bestående, gäller blott det ideella, det goda, det sköna, sanna, något, som ej kan värderas i pengar. Att detta

fysiska liv är övergående och av kort varaktighet, vet envar, ingen kan säga annat. För det skulle vår tillvaro ej löna sig. Det verkliga livet är alltså ett liv i ande och sanning, och Goethes ord: "Bdel sei der Mensch, hilfreich und gut^M", är dess regel. Ett etiskt livsprogram är kärnan i all religiositet, dess a och o. Alla trängsinta lärosatser är senare tillägg. Religionerna har sedan tidernas morgon försökt befrämja kulturen i livet efter döden.

De vise, de, som ägt verklig kunskap, har dock haft högre syften. De ha ställt målet högt. Vi tänker därför nu ej på religionerna, utan på det Hemliga Broderskap, som står bakom alla religioner. Vad har det, det Hemliga Broderskapet under årtusenden bemödat sig om för att kunna höja det mänskliga livet och i all synnerhet livet efter döden, till ett kulturliv?

Vi ser tydligt två strömmningar i Broderskapets arbete berörande dessa ting. Den ena har sedan tidernas morgon flutit ur själva det Hemliga Broderskapets centrum, ur dess central- eller vita loge, och alla religioner är reflexer av dem. Den andra strömningen har däremot utgått från Broderskapets andra loger. Man ser dess återspeglning i alla religioner, främst i kyrkliga ceremonier, alltså även i magiska förrättningar i dödsstunden, vilket ju framgick av det föregående. Men vi bör även i förbigående nämna, att då vi betraktat dessa båda fenomen, har vi fö oss ett tredje, på sätt och vis en ny strömning, som haft sin början i det arbete, vilket Kristus och Buddha utför. Vi kommer att behandla det som en tredje strömning, men det är ju ett spørsmål av en annan art.

För att förstå vår avsikt och för att förstå religionernas och kyrkornas syftemål, bör vi kasta en blick på livet efter döden sådant det gestaltar sig för alla människor, vilka ej emottagit hjälp av det Hemliga Brödraskapets centralloge eller av de andra logerna. Denna överblick måste vara kort, men dessa frågor om livet efter döden, behandlas i alla nutida teosofiska böcker. Jag vill blott helt kort betona endel synpunkter.

Det som i döden naturenligen utgör en stor tragedi, är att vi människor, vilka under vårt fysiska liv har indirekt, och lagenligt kan få direkt kontakt med vårt högre Jag, förlorar denna förenande bro i döden. Döden innebär egentligen blott det, att människan i döden skiljes från sitt högre Jag, vid vilket hon under sitt fysiska liv varit bunden. Det är dödens tragedi. Vi blir delade i två. Det känner man visserligen ej speciellt av. Vi behöver ej tänka på döden med fruktan och bävan, ty detta känns ej. Det är blott ett naturens faktum. Emedan vi i döden förlorar vårt högre Jag, utgör vårt liv efter döden en strävan till att återknyta förbindelsen med vårt högre Jag.

Ej heller i det synliga livet är människan i förbindelse med sitt högre Jag om hon ej strävar därtill. Vi måste alltid på samvetets väg sträva till denna förbindelse. Men detta kan ske snabbt. Det högre Jagets ljus är ej fjärran från oss, det är gömt i vårt hjärta. En uppriktig och innerlig strävan öppnar portarna här till ljusets rike. Men efter döden kan flere hundra år gå till denna strävan. Slutligen nås dock förbindelsen, men ofta efter så stora bemödanden, att personligheten nästan totalt föintats. Personligheten har nämligen varit tvungen att helt avstå från själviskhet, och då är det ej mycket kvar av den personliga människan. Av denna orsak minns vi ej vårt förflutna, då vi återföds till jorden. Vi har en helt ny personlighet. Vi har då åter möjlighet att söka kontakt med vårt högre Jag, - men i en ny personlighet eftersom vi förlorade den gamla i vår strävan att återförenas med vårt högre Jag, från vilket döden skilde oss.

Sådan är regeln och den är viktig att minnas. Förhållandena är här framställda ur det högre Jagets, ej ur personlighetens synpunkt. Om vi betraktar livet efter döden som ett fenomen, såsom det ter sig för det personliga jaget, synes allt vara väl. Låt oss se.

Huru är det i döden?

Vi behöver ej dröja vid själva dödsstunden, emedan vi genom det vi läst därom i teosofiska böcker, vet, att då människans medvetande stiger i hjärnans eterdel, betraktar hon sitt förflutna liv objektivt. Ingenting berör hennes känslor. Hon kritiserar strängt sin personlighets förflutna liv, sina handlingar, känslor och tankar. Detta sker inom en kort tid. Det är en högtidlig stund och därför bör man ej störa den döende. Kroppen kan redan ha kallnat, men faktum är, att människan ännu är i sin eterhjärna och tänker på sitt förflutna liv. Först efter detta lämnar hon sin fysiska kropp, men är ännu kvar i sin etervehikel. Efter att ha existerat någon tid i detta mellantillstånd, förlorar hon medvetandet för en stund för att sedan vakna i sin astralkropp.

Ju mera kulturen framskridit, ju mera mänsklighetens självmedvetande vuxit, desto mera drar individen med sig av den finaste etern i sin astralkropp, och detta gör henne möjligt, att bibehålla sitt personliga medvetande. Vi kan i vår nutida kultur göra den iakttagelsen, att mången avliden lever relativt vaken i den osynliga världen. Tiden förlöper först i gamla jordiska förhållanden. Den bortgångna vandrar i sitt eget hem utan en tanke på, att hon avlidit. Åsynen av den döda fysiska kroppen undviks instinktivt. Hon söker upp sina egna och förundrar sig över deras sorg, och hon blir skrämmd vid åsynen av sina gråtande anhöriga och tänker: "vad har hänt mig". Småningom går det upp för henne, att hon är död. "Mina kära tror att jag ej finns till", och hon försöker förklara för sina egna: "jag är här, gråt inte, jag är frisk och glad. Varför gråter ni?" Men hon talar för döva öron.

Det händer att den avlidna är närvarande vid sin egen begravning. Hon iakttar det hela, mängden av tal, blommor och kransar. Måhända ler hon åt allt detta, såsom hon skulle ha gjort under sitt jordeliv. Men även de avlidna är ofta, underligt nog, glada över festligheterna. Sedan begravningen ägt rum och de närmaste anförvanterna dock ej observerat henne, griper hon allt mera tag i sin gamla personlighet. Dess strävan, intressen och böjelser lever upp och hon går för att tillfredställa dem. Hon lever redan i astral- eller andevärlden, men kan när som helst åter inträda i jordkretsen. Detta tillstånd kan vara rätt länge. I synnerhet under nutida kultur förhållanden, då det finns en mångfald av spiritistiska medier, kan frestelsen, att åter få förbindelse med det fysiska livet, vakna. Detta kan vara gott och viktigt för en avliden som har något att meddela. Det, att man från denna sida försöker komma i kontakt med andevärlden, lockar de avlidna att sträva till förbindelse med den fysiska världen. Självmant skulle de kanske ej ha kommit på den tanken. Obetydliga egenskaper såsom fåfänga och ärelystnad kan få dem att uppenbara sig vid seanser. Även ädla känslor kan förstås vara de gällaade härvidlag. Många avlidna vill faktiskt hjälpa de "levande" genom att tillkännage andevärldens existens. Under des sa kulturförhållanden är livet efter döden komplicerat och tånjbart. Det kan därför räcka rätt så länge förrän den avlidna avlägsnar sig från den andekrets, som är i förbindelse med den fysiska världen. Men slutligen ser varje avliden framför sig något lockande och befallande. För endel kan detta te sig som en eldsvåda, emot vilken de vet sig vara tvungen att gå. Det är dödsriket eller skärselden som väntar.

Det innebär även att människan strävar till att nå förbindelse med sitt högre Jag. Det har kommit för henne stunder, under vilka hon känt hur ousägligt ledsamt det hela är. Hon vill så gärna arbeta och vara till nytta, vara god på något sätt. Hon anar nu, att ett bättre liv väntar henne bortom eldridan, bortom denna öken eller bortom dessa berg. Skärselden drar henne till sig och bakom den är himmelen. Av naturens tvång måste hon gå i reningenselden. Pina och lidande börjar. I den mån, som människan här varit bunden vid sitt lägre jag, blir dödens skärseld henne svår. Men genom denna reningseld måste hon gå förrän hon kommer till himlen. Livet i himlen är människans väsentliga liv efter döden, och denna himmel, det himmelska livet, är en alltigenom löpande strävan till återförening med det högre Jaget i det godas tecken. Det goda hon under jordelivet velat göra, står vid hennes sida i det himmelska livet. Det egna personliga medvetandet blir allt tunnare och genomskinligare. Den klarhet, det sanningens ljus, den skönhet, som där drar henne till sig är så överväldigande, att det är som om hon somnade bort från sitt eget jag.

Och efter livet i himmelen återföds människan till jorden.

Detta är det öde, som naturen efter döden bestämt för människan. Det återstår oss nu, att forska, hur det Hemliga Broderskapet har försökt forma dessa ting.

III

DÖDEHS KULTUR

Det Hemliga Broderskapet riktade sin uppmärksamhet redan i början på, att människan i döden förlorar den omedelbara förbindelsen med sitt högre Jag. Jesus säger ju i evangeliet, nu är den gynnsamma tiden. Vandren medan i haven ljuset, att mörkret icke må överfalla eder". Ljuset, som Jesus här talar om, är just ljuset från vårt högre Jag, vårt högre själv. Till detta ljus kan man komma under det fysiska livet, ty efter döden har vi ej mera en omedelbar kanal till detta ljus. Allt framåtskridande, såväl den andliga som den materiella kulturen både här och i livet efter döden, beror just på att människan är åtminstone i indirekt förbindelse med sitt högre Jag. I det fysiska livet är vi ej medvetna därom, emedan ingen kultur kunde uppstå, om människan ej omedvetet skulle bära Gud inom sig. Om så ej vore, kunde hon ej tro på något gott, ej tjäna någon idé, ej glömma sig själv och sina många lidanden för att göra något mänskligheten till fromma - hon kunde ej skapa kultur. Medvetet känner hon dock ej Gud inom sig, av denna orsak har religionerna lärt, att människan borde sträva till ljuset, till medveten förbindelse med sin immanenta Gud eller Frälsare. I Honom endast är ljuset och endast Han löser livets och dödens gåta.

Då det Hemliga Broderskapet i tidernas morgon stod inför detta spörsmål, uppstod följande tanke: man bör få människan att komma i förbindelse med sitt verkliga högre Jag. Om denna förbindelse fås till stånd här eller bortom döden, här eller i den andra världen, är hennes liv betryggat, hennes andliga framåtskridande garanterat, hennes odödlighet säkrad.

Men först ett litet avvikande från ämnet. Vad är detta Hemliga, Heliga Broderskap, vars medlemmar är så visa, att de kunnat betrakta människorna från ovan, nästan med Guds ögon? Dessa visa härstammade naturligtvis ej från vår mänsklighet. Hur hade vår mänsklighet kunnat alstra så höga varelser, medan den själv var helt i sitt barnatillstånd. De ursprungliga visa kom från en annan, mera utvecklade planet, och grundade det Hemliga Broderskapet, vars uppgift varit mänsklighetens andliga uppfostran. Det förtaljes, att Gautama Buddha, som levde för 2,500 år sedan, var den första människa, som uppnådde en hög ställning i detta

Broderskap. Andra människor, vilka kommit i beröring med det Hemliga Broderskapet, har fått nöja sig med mindre uppgifter, fränsett Jesus Kristus, vars ställning är synnerligen egenartad och särpräglad. Det Hemliga Broderskapet bestod alltså av en grupp människovarelser, annanstädes ifrån, vilka kunde betrakta människor som själar eller andevarelser, och begrunda vad som kunde vara till fromma för mänskligheten och dryfta befrämjandet av dess inre tillväxt. Man måste i förbigående anmärka, att de, vilka ej kan acceptera det Hemliga Broderskapets existens som ett förnuftigt antagande, måste förbida till dess det genom erfarenhet klarnar för dem.

Då det Hemliga Broderskapet alltså dryftade spørsmålet hur man skulle hjälpa människorna angående döden, kan vi såsom vi tidigare nämnde, urskilja två strömningar, två medel, vilka de tog i betraktande. Vi bör dock tillägga, att man ur Broderskapets ståndpunkt kan tala endast om det ena av dessa medel, det, vilket själva centrallogen började använda. Det andra medlet härledde sig från endel sido- eller gränsloger, och deras vise stod ej på så hög utvecklingsnivå, som medlemmarna av centrallogen, ehuru de även voro uppfyllda av önskan att hjälpa sina människobröder. Det första medlet vilket centrallogen använde och som alltså själva det Hemliga Broderskapet godkände som uppfostringsmetod, är ej något speciellt, endast döden beträffande medel. Det är entydigt med den gamla eviga synpunkten, att människans uppfostran är att jämföra med fiske: man bör kasta ut ett fisknät bland människorna och sålunda dra de människor, vilk» fastna i nätet, närmare Broderskapet. Det vill säga, man bör effektivare uppfostra endast upplysta människor, vilka själv vill uppfostra sig. Det Hemliga Broderskapet godkänner ej några konstgjorda medel, med vars tillhjälp man skulle skjuta människorna framåt utan att de själva vill det. Ur Broderskapets synpunkt ges det ingen annan uppfostringsmetod än den, att man ropar till människorna: "uppfostra er själva" och påpekar av vilken orsak självuppfostran är av nöden. Den människa som vill uppfostra sig själv, kommer under Broderskapets beskärn. Vi uppfostrar barn delvis med tvång. Vi sänder dem i skolor för att de skulle lära sig läsa och barnen är senare tacksamma för det, ty som små kan de ej bedöma något. Men då man har själsligt vuxna människors andliga tillväxt som mål, kan inget tvång, utan endast den fria viljan komma i fråga. Religionerna har försökt utöva andligt tvång, de har uttänkt metoder med vilka man skulle få människorna att godkänna Gud, genom att till hälften tvinga dem därtill - godkänna Gud och komma till himmelen. Men man har ej lyckats däri. Kyrkorna måste förstå, att ovillkorlig frihet råder i det andliga livet. Man kan endast fascinera dem, lära dem, öppna deras ögon att se vidare vyer. Själv måste människan avgöra om hon vill gå framåt moraliskt och intellektuellt.

Vad dödens spörsmål vidkommer, har det Hemliga Broderskapet ej heller förmått annat än att vädja till människorna själva. En uppmaning, som ständigt upprepas i heliga böcker är ju denna: "vakna, förändra ditt sinnelag". Om vi går långt tillbaka i historien, hör vi ett rop från Indien: "vakna, res dig, sök en Guru". Det har alltid funnits individer som lyssnat till detta rop, ehuru de hört det som en viskning. De har accepterat det, blivit hänförda och sökt de visa lärare som kunnat råda dem.

Under forna tider visste folket var de kunde finna dessa visa. I Indien skulle man söka sig till yogerna i djungeln och ryktet talade om kloster i skogarnas dunkel, eller på ett berg, dit den sökande skulle gå. Senare fanns det halvt offentliga mysterier i Egypten, Grekland, Rom ra.m. Då den sökande fordom fann en lärare, blev han av denna ålagd det första provet, vilket bestod i att han sändes ut i världen för att återvända efter fem år. Efter att ha bestått detta prov, fick han som aspirant bo i skogen och öva sig i askes under lärarens uppsikt. Till dagordningen hörde komplicerade andningsövningar, knapp föda, att vänja sig vid köld och hetta, vaka och trötthet; allt detta skulle sinnet övervinna och kroppen uthärda.

Då gurun efter årens lopp märkte, att man kunde hoppas något av kandidaten, fördes denna efter att ha fastat till en ensam grotta i vilken han blev befalld att stanna och hålla sig vaken. Som vaken måste han bibehålla sitt sinneslugn, sitt mod och sin jämvikt vad än han såg, ty nu visade man honom dödens hemligheter. Grottan var ödslig och mörk, kandidaten allvarligt sinnad. Läraren framställde för honom i tydliga syner dödens process och livet efter döden. Detta skedde på följande sätt. Kandidaten tyckte sig plötsligt se en döende, han kom till dödsbädden och såg till sin förundran, hur ur den döendes fysiska kropp uppsteg en dimlik varelse, vilken småningom kristalliserades till den avlidnes avbild. Och kandidaten visste: den dödes själ lämnar kroppen. Sedan detta skett, förvandlades betraktandet till något annat. Kandidaten, som satt i grottan, märkte, att han själv var den avlidnes själ, den avlidne, som begav sig mot okända öden. Sedan fick han liksom inom sig själv erfara vad som hände efter döden.

Först fördes han över dödens flod och där mötte honom varelser vilka följde, hjälpte och försvarade honom. Sedan hamnade han ensam i en öken, varest det ena vilddjuret efter det andra började antasta honom. Om kandidaten då blev skräm, lät läraren honom genast vakna i den fysiska mörka grottan. Om han däremot förblev herre över sig själv, vilket han fått lära sig under askestiden, blev han inte rädd, utan kom ihåg att vilddjuret skulle besegras med ordet. Det gällde blott att minnas varje djurs ursprungsord, dess besvärjelse och sin *egen* lärares namn.

Blotta uttalandet av den heliga lärarens namn fick vilddjuret att stanna. Men ursprungsordet fördrev vilddjuret helt. Aspiranten blev dock trött i sin själ, ty om han fick ett vilddjur hejdat, rusade ett annat på honom, avvärjandet av farorna var en oavbruten ansträngning. Vilddjuret blev allt grymmare och farligare. Först genomgick man den fysiska världens fauna: ormar, krokodiler, apor, tigrar, lejon m.m. Sedan började odjur, vilka saknar motsvarighet i den fysiska världen, att framträda. De var grymmare och fulare än "de levande": odjur med många huvuden, otaliga fötter, tusentals glimmande ögon o.s.v. Det fanns ödlor, maskar, obeskrivligt slemraiga och hemska, eldsprutande drakar, och andra skräcksyner. Dessa syner kunde skrämja även en modig kandidat, - och lycklig den, som besegrade allt och återförde friden omkring sig. Därpå steg han i ljuset och kände, att han nu finner sin egen själ, den högre och inre, vilken han kände sig sakna. I ljuset kom hans inre jag till honom. Han nådde en ljus och harmonisk tillvaro, en klarseende extas.

I detsamma väckte hans lärare honom. Han vaknade och var åter i grottans mörker där han sedan väntade tills läraren kom för att hämta honom. Och läraren sade: "du har nu slutfört en serie erfarenheter, nu börjar arbetet för övervinnandet av döden. Nu måste du sitta i denna grotta, jag hämtar åt dig föda vid behov. Du måste sitta här och varje dag meditera över det, vilket du nyss fick erfara. Du bör meditera över det till dess, att du, då du sover, upplever allt på nytt".

Under senare tider av mänsklighetens historia hade de mäktigaste och högsta av dessa lärare dragit sig avsides. Även människornas inre konstruktion och nervsystem hade förändrats. Det var inte mera möjligt, att för varje aspirant i syner framställa det man ville lära honom. Man anordnade därför i mysterierna, såsom vi alla vet, symboliska skådespel, i vilka aspiranten själv deltog. Först deltog han själv personligen i dramat, senare fick han se på då en ny aspirant deltog i det.

Må vi nu kasta en blick på de egyptiska mysterierna. Läser vi "De dödas bok", kan vi få en aning om dem. Denna bok var som sagt en invigningsritual, som användes i mysterierna ehuru europeiska lärda gav den namnet "De dödas bok" av den orsak, att papyrusrullarna hittades i de dödas kistor. Bokens egen titel har, såsom det står i ett kapitel i boken, varit "Bostadens eller dröjandets förborgade bok", med andra ord: "*Den förborgade boken om varandet i andevärlden*" eller "*Den förborgade boken om varandet i dödsriket*". Den blev funnen som fragment, ett kapitel i en, ett annat i en annan mumies kista. Man har ej kännedom om i vilken ordning de olika kapitlen stått. Då vi med ockultistens ögon läser boken i den form som de lärda utgivit den, måste vi sammanfoga punkterna i en annan följd, för att få ett begrepp om den invigningsritual som föreställde livet efter döden. Det ges punkter däri som man genast fäster sig vid: varje avliden som uppträder i ritualen är "osirifierad,

d.v.s. han talar i guden Osiris namn (eller såsom det nu kunde vara skrivet, om vi använde oss av en dylik bok lagd i den avlidnes kista, "jag är Kristus, jag är utan synd";. Varje död talar som om han vore alltigenom helig, alltid fört ett rättskaffens liv. Det förefaller oss, - om vi ej förstår avsikten med De dödas bok,- som om det funnits antingen enbart fullkomliga människor eller enbart skenheliga fariséer i Egypten. Den andra tanken, som kommer för oss, är, att man i det gamla EgypteB trott, att den avlidnes själ blir frälst genom att han efter döden yves: "jag har aldrig syndat, aldrig tagit det som ej tillhört mig, ej ljugit, jag har varit fri från allslags synd". Men just detta, att den avlidne osirifieras, att han talar som om han vore en gudomlig varelse, bevisar oss, att det ej kan vara fråga om någon vanlig död, ej heller något döds-pass, som gömdes i kistan för att den avlidne måtte minnas de lögner, han skulle förtälja inför Gud. Det är solklart, att denna De dödas bok varit en invigningsritual, en vägledning för dem, som ville veta och segra. Därför skildrar den för oss noggrant hur ett invigningsdrama framställs i mysterierna. Levande människor utförde dramat och kandidaten, som deltog idet som den, som skulle invigas, fick uppträda som den avlidne, såsom den i grottan sittande fordom fick i sin egen person erfara det som möter människan i döden. I processionen, i vilken alla präster deltog, bars kandidaten på en bår, som var konstruerad i form av en båt. Där låg kandidaten som en mumie, såsom bilderna visar, och bars över Dödsfloden. Sedan nedsteg han från båren och framstod som levande död på stranden, där han mötte den ena skrämmande varelsen efter den andra. Bakom sig har han hjälpare som följer honom och viskar i hans öra ett magiskt ord, en lösen, med vars tillhjälp han å sin sida skrämmer odjuret, en varelse, som i skepnad av ett vilddjur står framför honom. Det står i ritualen, att den ena guden efter den andra möter honom. Dessa gudar liknar skrämmande djur. I egyptiska bilder uppträder gudarna än med ett, än med ett annat djurhuvud. Efter gudarna kommer sedan vanliga djur, krokodiler, ormar m.m., så att kandidaten överväldigas av fasa, om han ej håller sina tankar samlade för att höra vad väktarna viskar, ty han får varken vända om eller fly. Han är tvungen att lugnt uthärda allt. Sedan han besekrat alla grymma odjur, vilka ansatt honom, kommer han enligt ritualen, vilken framställts i De dödas bok, i ett ljust rum, där det långt i bakgrunden finns ett litet kapell. I detta kapell, det vet han, är hans själ i form av en bevingad hök. I Egypten var sparvhöken själens och tillika den utvecklade människans symbol, emedan den, såsom man påstod, flög rakt mot solen utan att bli bländad.(Jämför örnen i kristen och i gammal finsk symbolik). Sedan kandidaten funnit sin själ, slutar dramat denna gång. Även nu sade man till honom: "du bör hädanefter meditera över det du sett". Han fördes till lärдорassalen, där det han nyss sett, var framställt i hieroglyfer. "Du bör meditera över dess ting till dess, att du, då du sover upplever allt ånyo", sade man honom.

Sådant har det Hemliga Broderskapets träningsystem alltid varit. Det ger en vetenskapligt noggrann bild av det, som möter människan efter döden. Den dag som är finner vi dessa bilder i böcker, i andra framställningar o.s.v. Vi behöver ej hamna i grottor eller i mysterier för att få höra vad som sker i döden. Vår mänsklighet är 3åpass utvecklad, att åtminstone de mera tänkande individerna kan emotta berättelser om livet efter döden.

Det Hemliga Broderskapet har dock ej haft som mål att som nådegåva meddela okunniga människor om hur det förhåller sig efter döden. Att man sålunda gått tillväga, är klart, och ingen blir dömd för att han nöjer sig därmed, men det Hemliga Broderskapet har genom sin framställning egentligen velat säga; "nu då ni fått veta om saker och ting efter döden, bör ni genom att tro, att vi skildrat det hela med vetenskaplig noggrannhet, meditera över det och leva er in i det i den mån, att ni om natten under sömnen upplever det hela igen. Ni måste uppleva dödens olika skeden i er sömnvehikel."

Sålunda har man sedan tidernas morgon velat säga i grottor, i mysterier och så säger man ännu den dag som är i det gamla förbundets tecken. Ni har nu ett meditationsämne. Låt det etsa sig in i ert sömntillstånd så, att ni, då ni sover genomlever dramat åter, ty om ni ej övervinner er fruktan i sömnen, om ni i den vehikel ni då befinner er i, ej kommer ihåg lösenorden och ej reder er vid olika situationer, kan vi ej hjälpa er framåt. Först sedan ni själv tränat er så långt, att ni kommer till ljuset och finner er själ, ert högre Jag, kommer en mästare, lärare, hierofant i den andra världen att träda fram och säga: "Vakna". I det gamla förbundets tecken vaknade kandidaten faktiskt då, - vaknade eller vaknar som en ny, en pånyttfödd människa. Han kände, att han var ett ej endast med sin egen personliga själ, utan även med hela Världssjälen. Hans egen själ var därjämte som hela världens gudomliga själ; han var omringad av ett stort ljus. Detta passerade i en annan värld emedan kroppen sov eller var i träns. Hierofanten sade då till kandidaten: "dödens övervinnande kommer att vara din uppgift sålunda, att du går tillbaka från detta ljus. - Du måste hela tiden bevara ljuset. Du bör dra ljuset med dig bakåt genom alla öden och erfarenheter i livet efter döden och genom själva döden".

Ljuset kunde fordom nås i sömnvehikeln, med andra ord då människan var utanför sin fysiska kropp. Människan måste börja livet efter döden på nytt i ljuset, bevara ljuset i sin egen själ; hon steg likasom från ovan ned, från det högre inre livet ned till skuggornas rike. Hon fick ej mera uppleva sådant som hon förut upplevat i syner. Nu måste hon ha ljuset hela tiden med sig för att kunna upplysa verkligt döda, träda som en upplyst människa till de döda i dödens rike, upplysa hela denna värld och "tyda dess skrifter". Detta innebär att hon skulle studera människornas själar i deras olika tillstånd efter döden. Detta var hennes

mission. Och vi säger att detta för henne var en verklig invigning. Hon genomgick den verkliga invigningen i den andra världen. Hon var då osirifierad, bliven ett med Gud, med frälsaren. Väktarna vid tröskeln, krafter, av vilka hon var omgiven, var för henne relativt lätta att besegra. Dessa krafter är på sätt och vis dödsrikets beskyddare, på sätt och vis dess fasor och hinder. Emedan kandidaten mindes de ord och trollformler, namn och besvärjelser med vars hjälp han hade kunnat hejda naturkrafter, kunde han även övervinna dessa krafters makt.

Låt oss minnas: Ur verklighetens synpunkt är alla djurformer och vidunder, som egnade att inge fasa, symboler, vilka ej skrämmer en verklig invigd. De skrämmer blott dem, vilka tränger sig till den andra världen med olagliga medel. Har vi dock genomgått träning, om vi i meditation har förberett oss och genomlevat dödens skeden i sömntillståndet och även erhållit ljuset, kan vi även se, om ock ej genast, så i senare invigningar, att alla vilddjur är maskering. Olika naturkrafter har maskerat sig, klätt sig i symboler, som är begripliga för vår tanke. Vi kunde ju säga: det är vår egen fantasi, som kastar en mask över naturkrafterna. Naturkrafterna är opartiska, de hyser ej hat mot oss. Vår egen fantasi framkallar för vår syn naturkrafter i speciell form. Då vi är i ljuset, är vi förenade med Gud och intet kan skrämja oss. Vi genomskådar alla bilder, benäget vårt undermedvetande än må vara att kasta slöjor över naturkrafterna. Sanningen lyser då genom molnen emot oss.

Människan skulle och skall lära sig som en stor och moralisk läxa, att hon aldrig fick eller får vara rädd. Då hon lärt sig denna läxa och nått en sådan forntida invigning, att hon var förmögen att röra sig i dödsriket, kunde hon börja arbeta, - det kulturarbete, som Broderskapet ansåg som sitt mål. Det fanns kultur i den synliga världen, men nu kunde den utsträckas till dödsriket, - och mycket har där redan blivit gjort.

IV

DE AVLIDNAS HJÄLPARE.

Sedan en sanningssökare fordom uppnått det, som det Hemliga Broderskapet med sitt träningssystem åsyftat, hade han i själva verket tillvunnit sig förmågan att dö och det oaktat leva. Hans ställning var nu en annan än de vanliga människornas, vilka förlorar medvetandet i döden och vaknar först i en annan tillvaro bortom döden. Han behövde ej förlora medvetandet i dödens närhet, han höll sig vaken och skilde sig självmedvetet från kroppen Han hade därtill uppnått något annat, nämligen den förmåga för vilken det föregående ändamålet vunnits, alltså förmågan att

kunna arbeta i dödsriket och verka som en kulturkraft i livet efter döden. Vad innebär alltså detta arbete? Det var och är ett mångsidigt arbete. Det ges ett arbete som berör levande människor och ett annat som riktas enbart på förhållandena bortom döden.

Jag vill här nämna ett arbete, till vilket i början tränade och invigda lärjungar vanligen kallades och vilket avsåg att hjälpa de avlidna. Hjälpandet av döende, döda, och i dödsriket levande var av tre olika slag, om vi nämligen ville betrakta och skildra det i stora drag.

För det första berörde hjälpen avlidna, vilka var fyllda med fruktan sedan de genomgått döden. Att befria de döda från fruktan, var den första och väsentligaste hjälpåtgärd. Det var högst vanligt i all synnerhet under forna tider, att människan dog hastigt. En våldsam död antingen i krig, genom en mördares hand, eller i kampen mot vilddjur, eller andra olyckshändelser, var vanligt. Döden under dylika förhållanden bidrog om något till att skapa ett fenomen, vilket förstås upprepas ännu denna dag som är vid olycksfall, mord, avrättningar m.m. Fenomenet är - och berör intimt den mänskliga psykologin - att emedan den dödes sista stunder varit svåra och smärtsamma antingen i sig själva eller på den grund av den fara som förelöpt döden och skrämt sinnet, så har detta påverkat den dödes fantasi så uppskrämmande, att han inte kan frigöra sig från sina sista tankar. Jag tar ett exempel från våra dagar. En människa sover i ett hus som börjat brinna. Hon vaknar plötsligt av larmet och försöker rädda sig. Hon springer till fönstret, men vågar inte hoppa ner, och från fönstret springer hon till dörren som hon genast stänger, emedan förstugan fyllts med kvävande rök. Åter springer hon till fönstret och återvänder till dörren och detta pågår till dess att hon i en obegriplig ångest antingen hoppar ut genom fönstret och krossas mot gatstenarna eller rusar ut genom dörren och kvävs av eld och rök. I varje fall har hennes fantasi emottagit ett så starkt intryck, att hon ej kan slita sig ifrån det så länge hon ännu är i jordkretsen på den andra sidan. Hon återser ständigt sina sista stunder. Elden tänds, hon försöker rädda sig, hoppar ner, blir krossad och vaknar, men samma lek börjar igen. Hon genomlever samma kval och smärta ånyo och detta upprepas oavbrutet. Detta är ett psykologiskt fenomen åt vilket man ej kan göra något. Med sin fysiska kropp och dess hjärna kan människan behärska sin fantasi, men efter döden i sin astral - eterkropp är hon oförmögen därtill. Naturen har velat, att människans fantasi skulle bli levande och livlig, men naturen skyddar ej då fantasin flyger i orätt riktning. Sedan tidernas morgon har ett tillstånd av ihållande upphetsning varit följden av en våldsam död. Intet annat kunde hjälpa människorna än en annan människa, som kom till henne och var i stånd att väcka hennes uppmärksamhet. Detta är svårt ännu den dag som är, emedan en människa, som befinner sig i ett uppjagat tillstånd, varken ser eller hör, och man kan ej förklara för henne något förrän hon hör. En människa, som lärt sig att hjälpa de av-

lidna, får vanligen först hjälpa dem som dött hastigt, t.ex. dem som stupat i krig och allt fortfarande tycker sig fortsätta striden bortom döden. Jag har hört, att en del av dem som var med i världskriget, såg ovanom sig i luften en annan stridande arme. De stupade fortsatte alltså sitt vanvettiga krigande. Och hjälparna hade all möda att rädda människosjälur från onödig upphetsning och smärta.

Även ett annat arbetsområde har öppnats - och öppnar sig - i världen. Det står i förbindelse med olika religioner. Med undantag av mänsklighetens första barndomstid har det alltid funnits olika religioner i världen - olika religioner, och alltså olika uppfattningar om livet efter döden, emedan förhållandena om livet bortom graven i religionerna skildrats i förtäckta ordalag. Den skildring, som gavs i mysterierna, var i detalj överensstämmande med fakta. Religionernas skildring är däremot otydlig så att olika uppfattningar uppstått bland folken om det som väntar människan efter döden. Kristendomen t.ex. har haft och har ännu en grymm och vanvettig tro på evig pina i helvetet, ehuru det blivit historiskt bevisat vid vilket kyrkomöte man beslöt att förkunna evig förtappelse som religion. Läran om förtappelse har fått till stånd mycket ont på den andra sidan. I alla religioner har det nog funnits begrepp om det helvete, som väntar människan om hon levat dåligt på jorden. I ingen religion har man dock tänkt sig det så ändlöst och grymt som i kristendomen, i den så kallade kärlekens religion.

Emedan människorna sålunda dog med speciella begrepp om det kommande livet, var det nödvändigt, att man emottog dem på andra sidan, kritiserade och dömde dem enligt deras religioner och ledde dem i pino- eller reningstillstånd och sedan senare i den salighet som motsvarade deras begrepp. Religionernas lärdomar var visserligen riktiga och överensstämmande med sitt ursprungliga innehåll, om ock omväxlande till formen och ibland även oriktiga. De hjälpare fick i uppdrag att mota de döda och ledsaga dem till de lärare, vilka i varje individs religion varit religionsgrundare och till de olika tillstånden vilka väntade dem, och vilka de under sitt liv berett åt sig. I livet efter döden är allt symbol, och den själsliga kraft som verkar däri är det verkliga. Kommer jag i helvetet, är den eld som bränner mig, i min själ. Elden är i andevärlden den renande kraften, men av denna eld kan jag tillgodogöra mig i den mån jag kan låta rena mig och bränna bort det, vilket jag under mitt liv ansett för ont. Jag kommer alltså i den reningseld, som är inom mig själv, men min fantasi symboliserar den realistiskt. Den objektiva realismen av mitt helvete beror på det jag hört om detta "ställe" i allmänhet och även på det i huru stor skara jag kommer, hur många det finns av dem, som är i samma tillstånd, med erfarenheter av samma slag. De hjälpare är som änglar, som ledsagar de avlidna. De försöker förklara för dem vad livet efter döden är och få dem att förstå, att t.o.m. den intensivaste smärta är ett övergående

lidande, en rening, vars uppgift är att för dera öppna dörrarna till himmelen. Men den hjälpande står liksom inför ett problem, då han skall tala till en människa, som är i skärselden, men tror sig vara i ett evigt helvete, ur vilket det ej är möjligt att bli befriad. Detta är kristendomens frågetecken. Den avlidne tror, att han är dömd till ett evigt helvete. Han har många förbrytelser på sin nacke, hans samvete anklagar honom och han har dött med fruktan för evig förtappelse. Om man ock förklarar för honom att smärtan ej är evig, hänger han dock länge fast vid sin villfarelse förrän han till slut vaknar, ångrar sig och får klarhet i det hela. Onödigtvis har man i kristenheten ställt svårigheter för människan. Själviskhet och okunnighet har uppfunnit förvrängda och grymma uppfattningar om livet efter döden.

Den tredje arten av hjälpverksamhet är att ledsaga de avlidna till fridens och lyckans himmel. Även detta, himmelen, är i den avlidnas egen själ och i den mån han själv äger möjlighet för ett evigt liv i lycka och harmoni, i den mån öppnas hans själ för himmelsk salighet. I slutet av det himmelska livet vaknar hos honom - vi kunde säga - väckes - en oövervinnerlig längtan till Gud. Till och med i himmelen måste människan längta efter Gud, eller, såsom vi även säga, det högre Jaget, från vilken hon blev skild i döden. Med det måste hon åter förenas och denna förening bör ske förrän hon kan återfödas till jorden.

Nu vill vi vända oss till en annan sak. Vi skall kasta en blick på det sätt det Hemliga Broderskapets gränsloger har försökt hjälpa döende och avlidna. Det är ett mycket beaktansvärt försök i mänsklighetens historia. Det står på sätt och vis närmare de formella religionerna, än centrallogens arbete, ty kyrkor och prästerskap tillgrep med entusiasm dessa gränslogers hjälpmetod. I skilda religioner har detta medel använts på olika sätt. Medlet är visserligen detsamma, kan vi säga, men man uppfann t. ex. i det gamla Egypten ett nytt drag. Avsikten även med detta var, att människan ej skulle förlora sitt medvetande i döden. Det Hemliga Broderskapets centralloge godkände såsom vi minns inte något annat medel, än att människan genom meditation och självuppfostran tränade sig så, att hon kunde dö självmedvetet. Men detta andra medel, som planerats av gränslogerna, gällde hjälpanDET av döende människor överhuvudtaget, ej allenast de människor, vilka livet igenom hade förberett sig genom askes och träning. Hjälparbetet gällde även dem, som haft mindre tillfälle att träna sig. Dessa vise tänkare ansåg att det var synd att någon över huvudtaget skulle dö medvetslös och sålunda förbli helt lämnad åt naturen. De övervägde om det kunde finnas medel genom vilket man kunde hindra människorna att förlora sitt medvetande vid överträddandet av dödens tröskel. Om den döende kunde bevara sitt självmedvetande, skulle han inträda i livet efter döden som en aktiv faktor. Då kunde ju livet efter döden kultiveras genom den mänskliga viljan och ej förbli beroende av enbart naturliga förhållanden. Lidandet kunde minskas, tiden av smärta och kval förkortas och hela livet göras mera

självmedvetet. En utmärkt, rentav underbar sak vore detta, om det blott kunde realiseras. Visserligen har mänskligheten visat sig relativt oförmögen. Vi kan dock inte förneka, att man i många länder och religioner strävat till detta. Man måste dock tillstå, att religionernas ceremonier ofta gestaltat sig till vrångbilder av det, vilket man ursprungligen åsyftat. Bland buddhisterna i Tibet har man lika allvarlig omsorg om döende som i de katolska och protestantiska länderna i Europa. Mässor och smörjelse, omvändelser och syndabekännelser är alla kvarlevor av gamla ockulta experiment, vilka man senare i Egypten förenade med balsamering. I början försökte man hjälpa den döende människan endast själsligt.

På vilket sätt bjöd man till att bibehålla den döendes medvetande?

Då en människa är döende, stiger livskraften från fötterna uppåt. Fötterna och kroppens nedre del blir först känslolösa, sedan småningom den övriga kroppen, emedan medvetandet är på flykt uppåt. I huvudet och hjärnan förblir människan medveten en lång tid, fästen kroppen redan saknar känsla. En speciell process försiggår i hjärnan. Den finare delen av den fysiska hjärnan, eterdelen, frigör sig litet från den fysiska hjärnan, drar sig inåt och koncentrerar sig så, att den ej är fäst vid den fysiska hjärnan såsom fallet är i dagsmedvetandet. Liksom i sömnen förflyttas medvetandet från såväl stora som lilla fysiska hjärnan och smyger i eterhjärnan. Då människan dör, förflyttas hennes medvetande ej lika snabbt till hennes astralmedvetande som i sömnen, utan stannar i eterhjärnan. Emedan medvetandet omges endast av etersubstans, blir det synnerligen livligt. Vårt minne är gömt i vårt undermedvetande, säger vi, och detta innebär, att våra hjärncellers minnesbilder av allt det, som passerar under det fysiska livet, sänker sig i det undermedvetnas krets, där det utan att störa oss vilar till dess vi framkallar det. Emedan medvetandet flyttar sig i eterhjärnan i döden, står alla minnesbilder levande framför oss. Människan går igenom i minsta detalj hela sitt förflutna liv och detta sker oerhört snabbt. Inom en halv timme står nu som levande bilder i minnet sådant som fysiskt passerat under årtionden och dock sker allt ytterst noggrant intill minsta detalj. Själv står människan utanför dramat. Hon lever inte med däri nu såsom hon gjorde det fysiskt, hon ser blott ett stort drama, och kritiserar det opartiskt. Hon kallar varje händelse vid dess eget adjektiv, för gott eller dåligt, brott eller förtjänst o.s.v. Hon är då omgiven av ett stort ljus. Om vi får uppleva detta tillstånd i vårt dagsmedvetande, är det alltid förknippat med ett ljusfenomen. I själva verket är det människans högre Jag, som är den personifierade åskådaren. Människans högtidliga minnesupplevelse i döden härleder sig ej från den vanliga fysiska personligheten, utan från det högre Jaget, som står bakom den fysiska personligheten. Hon står i dess ljus och beskådar där

sitt förflutna liv. Hon läser livets bok. I endel religioner säger man, att boken är domens bok, emedan människan dömer sig själv i ljuset av sitt högre Jag, sitt högre Själv.

I döden ställer naturen människan i förbindelse med sitt högre Jag, på samma sätt som förrän hon föds till världen. Med beaktande av detta, tänkte sig de forntida vise, vilka kände medlidande med människorna att de möjligen kunde hjälpa dem. De tänkte sålunda: Kunde vi inte hjälpa den döende att förbli i sitt högre medvetenhetstillstånd. Varför tillåter vi henne att omedelbart, sedan hon genomläst livets bok, sjunka i medvetlöshet för att vakna först i dödriket. Varför skulle vi ej nu försöka hålla henne vid fullt medvetande? Med magiska ceremonier och genom att påminna den döende vad det är fråga om, kunde vi säkert göra det. Med tillhjälp av några fysiska läkarknep kunde vi kanske hålla henne vid medvetande. Varför skulle vi ej pröva det? Och de beslöt att göra sitt bästa för att bevara det själsliga minnet.

Det högre Jaget äger kännedora om människans fullkomlighet. I djupet av dess medvetande är bilden av den fullkomliga människan gömd, m.a.o. en fullkomlig förmåga att förstå livets och utvecklingens innebörd, på vilket sätt döden övervinnes. Sanningen är förborgad i det högre Jaget av den orsak, att det högre Jaget ej dör. Det högre Jaget måste dock personifieras för att bli självmedvetet om sanningen. Det odödliga kan ju ej tänka sig döden, om det ej ikläder sig det dödliga.

Låt oss betrakta de vises handlingsmetod.

Några kunskapsägande hjälpare står vid dödsbädden - flere än två eller tre behövs ej. - Deras första åtgärd är att säga till de av sorg nedbrutna egna: "Avlägsna ert En människas död får inte störas av gråt och klagan. Den döende får inte omges av några personliga känslolvågor, han måste få ha en ovillkorlig frid. Naturen tycks ej bry sig om människans sorg, den ignorerar den. Vår älskade dör trots vår sorg, och de vise kan ej ta i betraktande människors svagheter. Det har alltid påpekats i de österländska religionerna, att döden ej är någon tyrann. Den förstör intet, den rycker blott en kär egen ur de dödligas åsyn... - Den avlidne själv finns till och ser sina kvarblivna egna. I västerlandet har det däremot blivit s.a.s. en modesak att hysa skräck för döden. Läran om evigt helvete har förosakat det. Hur kan vi för övrigt lita på en gud, som kan störta våra bästa vänner i förtappelse, om deras tro ej behagat honom? En sådan skapare är ingen Gud, han är en demon. I västerlandet är tron på evigt helvete snart en övervunnen ståndpunkt, emedan alla människor småningom förstår, att en dylik föreställning grundar sig på medeltida munkars sjukliga fantasi.

Vi fortsätter vår skildring.

Sedan alla störande element lämnat dödsrummet, stannar de seende kvar för att se hur den döendes livskraft förflyttar sig från fötterna

uppåt. De iakttar även livets stigande till hjärnan utan att försöka avlägsna sig från någon annan del av kroppen, hjärttrakten eller sidan. Ett dylikt tal låter materialistiskt, men vi bör minnas, att "livskraft" är ett slags magnetism och elektricitet i eterämnet, så att processen samtidigt är ett materiellt fenomen, ehuru den ej kan ses fysiskt. Då väktarna ser med de vises ögon, att den döendes medvetande numera är endast i hjärnan och att han lever i ljuset, viskar någon av dem i hans öra en påminnande förklaring om det som nu sker honom: "Du är nu i det gudomliga ljuset och ditt mål är att förbli i ljuset".

Sedan den döende genomläst livets bok (gått igenom sina livsskeden) och närmar sig ett tillstånd av medvetlöshet, börjar någon av väktarna läsa högt invigningsdramat (t.ex. speciella ställen ur den bok som kallas De dödas bok) emedan det påminner den döende om vad det rätta livet efter döden bör vara. Han - den döende - bör ej bli skrämmd för något, han måste veta, att det, som kommer för honom leder sitt ursprung från honom själv. De dömande gudarna, som uppträder i livet efter döden, de sönderslitande vilddjuren, som ansätter honom i dödsriket - alla är de produkter av hans eget själliv. Intet får skrämma honom, han måste segra.

Om den döende under sin livstid hört om dessa ting och t.o.m. kanske litet tänkt över dem, lyssnade han uppmärksamt på väktarnas läsande och följde med dramats tilldragelser. Väktarna tillämpade även sitt läsande efter den döendes egna erfarenheter i den andra världen. Hjälperksamheten kunde räcka länge, i veckor. Om han under sin livstid varken hört eller brytt sig om att tänka på dessa ting, var det så gott som omöjligt att fästa hans uppmärksamhet på läsandet av invigningsdramat.

De vises erfarenhet blev sålunda den, att man ej utan undantag kunde hjälpa alla. Endast om människan själv hade hört om och tänkt på ting efter döden, kunde man hjälpa dem i döden och sedan som avlidna, då de överskridit tröskeln. De avlidne kunde bli hjälpta endast så, att deras vistelse i de svåra purgatorierna blev kortare. Av stor betydelse var även det, att kvalen i skärselden och helvetet minskades om den avlidne var i tillfälle att lyssna till lärdomarna. De vise insåg däremot, att de ej hade makt över lyckan eller det himmelska tillståndet. De förmådde ej hjälpa de avlidne så, att de hade kunnat bibehålla sitt självmedvetande i himmelen och sålunda vädja till sitt högre Jag. Det var blott angående lidandet, de kunde hjälpa - och det var ju mycket även det.

Nu märker vi, att traditionerna i sin ursprungliga form försvunnit ur de exoteriska religionerna. Smörjelse och skriftemål, som i vår tid används som en sista hjälp, hjälper människan på sin höjd i dödsstunden, - att dö i frid - men till att kvarhålla medvetandet hjälper de ej. De är tvärtom som sömnmedel, som lindrar det alltför kvalfulla medvetandet.

De är alltså motsats till det man ursprungligen åsyftade. Katolska kyrkans dödmässa är ej heller annat än på sin höjd ett längre tids verkande sömnmedel.

Möjligen har man dock i mindre kretsar här och där kännedom om den ursprungliga magiska dödstekniken - kanske någonstades i Tibet, Indien och Egypten. I det gamla Egypten tog man ytterligare i bruk balsamering. Man tänkte sig, att då man bibehöll den fysiska kroppen, bibehöll man även eterkroppen. Denna upplöstes ej i sina enkla beståndsdelar då den fysiska kroppen var kvar, utan höll sig vid liv en mycket längre tid än annars. Då eterkroppen var kvar, kunde man kvarhålla människans medvetande i den så, att hon som avliden ej genast avlägsnade sig till astralvärlden eller det väsentliga dödsriket. Människans medvetande bibehöll sig sålunda i eterkroppen och ändamålet härmed var, att hon kunde vara en längre tid i tillfälle att ha förbindelse med sitt högre Jag och därigenom självmedveten.

Senare åsyftade man med balsamering och magiska besvärjelser det, att människan ej skulle Icoroma i pinotillstånd efter döden, utan kunde få leva i den synliga världen, visserligen osynlig, men dock vara med här. Detta var enligt egyptiernas begrepp trivsammare, än att hamna i dödsriket. Grekerna sade: "Hellre tiggare på jorden, än kung i dödsriket". Det var så hemvant att tänka sig, att det personliga medvetandet bibehöll sig helst någon tid efter döden, förrän det blev allvar av. Detta var degenererad balsamering, men ursprungligen var ändamålet som sagt ett annat.

Dessa ting är hemliga till sin art, men de avslöjar de tankar, planer och drömmar, som de människovänliga medlemmarna av det Hemliga Broderskapets gränsloger haft för befrämjandet av den mänskliga utvecklingen.

V

KRISTUS OCH DÖDEN

Om vi nu alla som genom ett under plötsligt vore fullt medvetna i de himlar, som öppnar sig för människorna bortom graven, skulle vi göra en underbar iakttagelse. Denna iakttagelse vore sammanknippad med det faktum, som blivit kallat för Det Nya Förbundet till skillnad från Det Gamla Förbundet. Med Det Nya Förbundet har man åsyftat den tid i mänsklighetens historia, - såväl i den synliga som i den osynliga - som

började efter Jesus Kristus. Tidpunkten är ej exakt, emedan Jesu Kristi arbete för mänskligheten ej började då Han levde i Palestina, utan mycket tidigare. Ett skede i mänsklighetens historia härledde sig dock direkt från Jesu inkarnation därstädes, varför det är på sin plats att säga, att det Nya Förbundet började för ett par tusen år sedan.

Om vi på det av oss antagna sättet vore i livet efter döden, skulle vi för det första göra den tidigare nämnda iakttagelsen, att varje religion har ännu den dag som är, sitt eget dödsrike och sin egen himmel. Det finns lokalt åtskilda tillvarelseformer, olika paradiser för olika religioner, ibland t.o.nu för någon sekt, och därtill även för människor som ej hört till någon religion.

En speciellt viktig sida av våra iakttagelser utgör just det, att olika kyrkor och religionssamfund har även dessa specialiserade tillvarelseformer och himlar efter döden. I den osynliga världen äger vår s.k. kristendom och vår kristenhet ej någon särställning och är ej mer "Gudi behaglig" än övriga religioner. Alla troende, till olika religioner hörande avlidna, bildar egna, likställda världar i det andra livet. Huru många har ej för vana här på jorden att tänka: "Min religion är Gud närmast. Min kyrka är den rätta". I kristenheten betonar den romersk-katolska kyrkan uttryckligen: "Utanför kyrkan finns ingen frälsning". Små sekter t.o.m. kan hålla så envist på sin egen rättfärdighet, att de hellre ser, att hela mänskligheten hamnar i förtappelse, än att de själva skulle avstå från sin trängsinta tro, att endast de ha rätt.

Synnerligen lärorik är alltså den iakttagelsen, att alla efter döden är jämbördiga. Ingen skillnad råder mellan olika religioner och sekter. I de flesta religioner och sekter finns ett gemensamt drag, att i dem vanligen dyrkas en bestämd person. Så t.ex. dyrkas Buddha i de buddhistiska dödsrikerna och himlarna av de troende som en gudomlig hjältegestalt. Även om buddhisterna med större kraft och övertygelse än någonsin de kristna, fått höra att Buddha blott är en människa, ingår dock följande ord i deras egen trosbekännelse: "Jag finner min trygghet i Buddha". Genom detta har Buddha för dera blivit en frälsargestalt, delvis i inre, delvis i yttre bemärkelse, till vilken varje buddhist tar sin tillflykt och på vars goda vilja han förlitar sig. Praktiskt taget är saken den, att en buddhist dyrkar Buddha. Så är även fallet i andra religioner. Detta är sedan gammalt ett kännpakt drag i de kristna kyrkorna i vilka man dyrkar Jesus Kristus, knäböjer för honom och anropar honom som frälsare. Detta är ett genomgående drag och kännetecknen i tillvaron efter döden.

Det är naturligt att vi, då vi gör denna iakttagelse, frågar: Och dessa stora gudomliga lärare, Buddha, Zarathustra, Moses, Mohammed, Laotse, Hermes, Orfeus, Väinämöinen och många andra? Var är de? Är de med, är var och en med i dessa tillstånd efter döden, är de med i de

troendes himlar? Är Jesus Kristus t.ex. närvarande i den himmel, som väntar de troende kristna efter döden? Om vi ej tillräckligt länge och noggrant begrunda dessa ting, är vi färdiga att på grund av vår första iakttagelse utropa: Sannerligen, de är där. Vi ser tydligt Buddhas närvaro i buddhisternas, Moses i judarnas, Mohammed i mohammedanernas, Jesus Kristus i de kristnas himmel. Vi ser tydligt, att detta är varje avlidens personliga erfarenhet. Och vi frågar undrande: Är det hela sålunda fördelat? Åsyftar Jesus detta med orden: "I min Faders hus finns många boningar". Vem är då den Fader, som står bakom det hela? Vad består hans hus av, och vem är hans son?

Ställer vi oss inför frågan och studerar saken närmare, gör vi en ny, häpnadsväckande iakttagelse. Den är kortfattat denna: Jesus Kristus har ju sin egen himmel, sin egen boning, som står utanför de kristnas himmel och är fullkomligt oberoende av den! Den synes stå utanför alla andra himlar. Atmosfären där tycks mättad med alla religioners jämbördiga himlar. Vi ser där även alla kristliga kyrkors och sekters himlar, och plötsligt öppnas våra ögon och vi ser, att Kristus själv har som en egen himmel, ovanom alla de andra. Står denna himmel alltså andligt högre än buddhisternas och alla de andras himlar? Vi ser dock samtidigt, att även andra stora lärare såsom t.ex. Buddha, Zoroaster, Moses, Mohammed m.fl. befinner sig i denna Kristi boning. Där finner vi dem alla. Kristi himmel är nämligen ingen liten boning. Saken förhåller sig så, att den är samtidigt ovanför och innanför dem och omger dem. Den är nämligen ej lokalt liten och begränsad. Kristi himmel omfattar det oändliga, rymden, världsaltet och en mycket större skara lärare än vad vi har kännedom om befinner sig där. Detta är och har varit deras himmel och boning. Men det är Jesu Kristi himmel därför, att dessa andra ej ägde förmågan att skapa, bygga upp denna himmel till ett allt omfattande, allt omfamnande himmelrike, förrän tiden var inne och Jesus Kristus fullbordat sin gärning. Detta är en högst sällsam omständighet, något, som skiljer det Gamla och det Nya Förbundet åt.

Guds rike kan uppnås som ett dynamiskt faktum, som det "aviga livet", som nirvana, enbart här på jorden. Men sedan Jesus Kristus genom sin livsåskådning och sitt exempel öppnade en ny väg till Guds rike, har han även erbjudit en ny erfarenhet av salighet efter döden för alla dem, som hörsammar hans kallelse, ehuru de ännu ej är tillnärmelsevis befriade från reinkarnationen kretsång. Kristi himmel är kärlekens himmel, som sluter alla i sin famn. Guds rike finns till i den osynliga världen och man träder in i det egentligen här på jorden. För ett ögonblick kan den avlidne - som har förmåga därtill - uppleva det efter döden.

Om vi nu föreställer oss stå vid porten till Kristi "Guds rike", och vet, att alla stora lärare är där innanför den och verkar därifrån i sina religioner och deras olika tillstånd efter döden, ser vi med egna

ögon vilka kan stiga in i det. De avlidna fångslar förstås strax vår uppmärksamhet, vilka är de avlidna, som går in genom himmelrikets port? Emedan olika själstillstånd, tankar och känslor i andevärlden i allmänhet omedelbart kan ses i människans aura, i den atmosfär som omger henne, kan vi tydligt urskilja tre olika slag av de avlidna som närmar sig denna Kristi himmel och för vilka dess port öppnas.

För det första ser vi avlidna, vilka synes vandra s.a.s. i ett gyllene ljus. Emedan detta ljus kan ses speciellt omkring huvudet som en lysande gloria, säger oss vår egen tanke genast: Se, de har livets krona.

Vi ser sedan avlidna, som kommer enkla och ödmjuka, men har något som liknar en utslagen ros vid hjärtrakten. Deras aura lyser röd och vacker vid bröstet, t.o.m. så starkt, att den ovanför bröstet, vid huvudet lyser nästan som en mörk violett fond, där gyllene strålar och stjärnor oavbrutet glimtar fram. Instinkten säger oss vad detta innebär och vi tänker: Se, kärlekens ros har slagit ut i deras hjärta och de älskar alla levande varelser med gudomlig, helig kärlek.

Ytterligare iaktar vi en tredje grupp av avlidna. De ser framåt med barnsligt glad uppsyn och deras aura är mycket vitglänsande. Det synes oss, som om de kommit mycket långtifrån och vore mycket små. De betraktar oss milt, glatt och rent. Vi känner omedelbart inom oss: Se, de är som barn, ty: "om i icke bliven som barn, kunnen i icke ärva himmelriket". De väcker vår uppmärksamhet, ty de förefaller oss hemlighetsfulla. De är synbarligen barnasjälar, men ingalunda outvecklade själar, ty de är barn i den bemärkelse, att de intet vet om ont, tror ej på våldets makt, nedriga beräkningar och hjärtlösa medel. De är barn som tror på det goda, rena och sköna. De är som skyddslösa får eller lamm vilka man kan förfölja och skada, utan att de gör motstånd, försvarar sig, ej heller gör något ont. I våra ögon är de särdeles intressanta själar och vi tänker strax: Dessa själar har nått en hög utvecklingsnivå.

För alla dessa öppnas himmelrikets portar.

Var kommer alltså dessa avlidna ifrån? Av allt att döma har de vistats någon tid i de kristnas himlar och kommer därifrån. Men, nu gör vi dock en ny förvånansvärd iakttagelse. Genom alla religioners himlar och utanför religionerna stående gruppers himlar kommer dessa avlidna. De är ej enbart kristna. Alla dessa har ej ens hört talas om Jesus Kristus. I deras krets finnes själar, som förnekat allt överjordiskt, varit pessimister och sett under sitt jordeliv, att religion för det mesta är humbug. De har trott endast på förpliktelse och känt medlidande för människor. Men bland dem finns även sådana, som kommit till Kristi rike från varje grupp och genom varje himmel. Denna iakttagelse tränger djupt in i vårt hjärta. Vi känner, att vi böjer knä i vår själ. Vi kan inte låta bli att prisas livet och livets Gud, som är så oändligt

mycket ovanom vår uppfattningsförmåga. Vi här i den fysiska världen har blivit vana att tänka, att den ena religionen är viktigare än den andra och vår egen kanske den enda rätta, och nu märker vi, att det i verkligheten är så att livet självt, Gud, står över allt. Livet gör ingen skilnad mellan människor och människor. Livet älskar alla. Jesus säger: "Min Fader låter solen skina såväl över onda som goda". I sanning böjer vi oss i andanom ödmjukt inför livets stora opartiskhet.

En ny fråga uppstår nu.

Vad är orsaken till, att alla avlidna ej kan komma in i Kristi himmel? Vi ser med egna ögon, att alla ej kommer dit. En del himlar är fullbefolkade och Kristi himmel synes vara den tomaste av alla. Vart finner vi orsaken till det, att endel avlidna kommer hit, de flesta ej. Detta beror på om ifågavarande avlidne under jordelivet i sin själ kommit i beröring med Kristus. Detta har ofta - kanske oftast - skett henne själv ovetande. I själva verket ser vi här skillnaden mellan det Gamla och det Nya Förbundet. Gud har alltid varit alla människors Gud och Guds Son, eller den Kosmiske Kristus, har alltid velat dra människor till sig. I det Gamla Förbundet var detta möjligt blott genom människans egen strävan, egna bemödanden, självuppfostran, såsom vi i våra föregående föredrag försökt skildra. Om hon som forntida yoger genom meditation, askes och självuppfostran kunde höja sin ande till kärlekens plan, till Guds Sons medvetande, kom hon i beröring med den kosmiske Kristus. I det Nya Förbundet hade Kristus genom Jesus sänkt sig i den fysiska världen så, att Kristi medvetande redan i detta synliga liv är en levande bakgrund. Envar av oss kan därför känna, att han i sin själ kan komma i beröring med Kristus-medvetandet, eller Guds Son. Till detta fordras ej samma självuppfostran som tidigare. Som förutsättning är, att människan på ett eller annat sätt glömmet sitt eget personliga lilla jag och är helst för en stund fylld med mänskliga känslor, t.ex. med hjärtlig kärlek till någon annan eller något högre.

Innebörden av det Nya Förbundet är blott den, att "förbundet med Gud" står mänskligheten närmare än förut. Då vi säger, att de avlidna, som från olika religioner kommit in i Kristi himmel, har under sin livstid kommit i beröring med Kristus, är saken praktiskt tagen den, att vi härvidlag står inför endel tydliga enkla sanningar. De har ej behövt veta något om Jesus Kristus. Beröringen, som de haft med Kristus, har ej varit beroende av religiösa system, dogmer eller kyrkor, emedan ingen människa är speciellt benådad inför livet på den grund, att hon hör till en bestämd religion. Om hon påstår sig vara kristen och vidkännes Jesus Kristus, som grundade det Nya Förbundet, betyder det på sin höjd, att hon har ett större ansvar för sina försummelser. För att kunna förstå betydelsen av den beröring med Kristus, vilken man under sitt liv nått, må vi erinra oss de tidigare nämnda avlidna av tre olika slag.

Om vi tar i betraktande de avlidna, vars hjärta lyste som en ro³, kommer vi att veta följande: Människan må höra till vilken religion som helst, hon må stå utanför alla religioner, hon må vara materialist eller pessimist, eller vad som helst - om hon ej förnekar sitt mänskliga hjärta, utan låter det slå ut i blom och ser i detta sitt livs högsta norm, om hon låter medlidandet, kärleken och hjälpsamheten vara den verkande kraften i alla sina handlingar, kommer hon i beröring med Guds Son genom sitt mänskliga hjärta. Guds Sons kosmiska medvetande står i det Nya Förbundet varje människas hjärta nära. Bildligt sagt klappar Kristus på vårt hjärtas dörr och viskar sakta: "Kära, var god, glöm dig själv och låt upp din dörr för mig". Det frågas ej efter människans filosofi, religion hennes uppfattning om Gud och livet efter döden. Hon anser sig kanske för ateist, pessimist och tänker sig ej kunna tro på något. Om hon dock - även om hon ville dölja det för sig själv - lyssnar till sitt eget hjärtas röst och lyder dess befallning att vara barmhärtig, hjälpsam och öm, kommer hon i själva verket i beröring med Kristus och blir efter döden förd till rikets port.

Betraktar vi den andra gruppen av avlidna, de s.k. barnasjälarna, säger vi likaledes. Oberoende av till vilket religionssamfund människan hör, och om hon t.o.m. vägrat att bekänna sig till någon religion alls, kan hon bli himmelrikets medborgare. Detta är fallet förutsatt, att hon under sitt jordeliv i sin ande och med sitt förnuft som sin inre övertygelse känt, att med ont intet gott kan åstadkommas. Hon har ej velat kommendera, styra i denna värld, utan hellre lidit. Till sin själ är hon för ödmjuk och enkel för att inneha en hög ställning. Hon vet blott, att det är tryggast och säkrast att lida. Ej tillgripa makt och styrka, ej slå till, ej vredgas. Hellre gå som en skugga genom livet. Hon vill ingalunda lysa bland andra, ej vara någon till besvär, ej störa, ej förosaka lidande, hellre lida själv vad som helst. Hennes själ är som ett oskyldigt barn. hon känner blott, att sorg och olycka existerar i så hög grad att hon för sin del ingalunda vill öka det. Hon vill tvärtom bära andras kors, lätta andras tunga bördor, göra vad som helst för andras väl, men ingalunda själv ge anledning till något ont. Hon försöker vara glad för att göra andra glada. Hon vill väcka milda känslor, förlåtande godhet. På detta sätt är hon redan på jorden himmelrikets medborgare och efter döden öppnas dess port snart för henne. Av dessa avlidna kommer det mycket från Orienten till Kristus.

Om vi till slut tänker på den tredje ovannämnda gruppen avlidna, på dem som kommer med livets krona lysande på sitt huvud, så är de å sin sida sådana människor vilka antingen på grund av sin särskilda karma utvecklats snabbt eller också såsom outtröttliga sanningssökare funnit Guds Son. De är människor, hos vilka förnuftet vaknat. De har erfarit det som Paulus erfor på vägen till Damaskus. De har sett Guds Son» Praktiskt taget betyder detta följande. Om t.ex. en buddhist mediterat mycket

sökt sanningen och plötsligt en dag blivit "upplyst" tyckes det honom som om Buddha kommit till honom. Och inte endast till honom, utan i honom. Något har gått upp i hans inre. Han har sett en stor rymd och i denna rymd har han känt Buddhas närvaro. Buddha är i denna rymd och Buddha är i honom. Kanhända han även sett Buddha. Han har vaknat, han har blivit en buddha. (Pånyttfödelse anser jag som bästa benämning). Efter denna hemliga, personliga upplevelse vågar han troligen ej berätta därom för många, kanhända ej för någon, men om hans huvud har bildats en gloria, han har unfått livets krona. I sin ande har han kommit i beröring med Guds Son.

Om åter en kristen har denna upplevelse, ser han samma rymd, men benämner den Fader och känner sig själv vara son i denna Fader. Och eftersom Guds Son är Kristus, säger han sig själv: "Jag är Kristus". Han känner och vet sig vara Kristus, Guds Son. Då händer det även ibland, att Jesus kommer emot honom i detta medvetenhetstillstånd. Detta hände ju Paulus. Då Guds Sons mysterium gick upp för Paulus, då han såg att Guds Son var det underbara hela världen omfattande medvetande, som nu var i honom, såg han med detsamma Jesus och kände och visste att Jesus var ett med denne Guds Son. Han hörde också Jesus säga: "Vi strider du emot mig? Jag lever ju och är ju i detta ljus". Då blev Paulus alldeles förblindad av det stora ljuset.

Oberoende av till vilket trossamfund de hört, har många människor gjort denna erfarenhet. De har erfarit den kosmiska Kristus, envar enligt sin egen religion. I det Gamla Förbundet kunde man ej i dagsmedvetandet på detta sätt uppleva Guds Son. Detta är just det nya som hör till Jesu Kristi gärning. Vi bör blott förstå att namn ej betyder mycket i verkligheten. Om en buddhist som ej hört något om Jesus Kristus säger "rymd" och "Buddha", är det ej att driva med sanningen, ty formella uttryck betyder intet inför Gud. Då en buddhist eller vem annan som helst på detta sätt kommit till kännedom om Guds Son, får han nog omsider veta hur saken förhåller sig. I sin erfarenhet har han nått början av vägen.

Vägens början är i tron, säger Jesus Kristus. Den borde vi sträva till, eftertrakta. Just detta borde alla kristna beakta. Alla borde följa Jesus genom att sträva till kunskap om sanningen, till gudsmedvetande, till en genom tron uppnådd levande beröring med Guds Son.

Vad är tro? För det första är det förlitan på Jesus. Men det är ej den förlitan, att falla Jesus om halsen på det att han måtte bära oss till Gud i himmelen. Kristenheten vill i sin förvillelse besvära en människa. Må alla kristna hänga honom om halsen. Sådan är inställningen i kristenheten. Sill en början åsyftade man ej detta med tron på Jesus. Och så har Jesus ej menat. Med tron på honom har man avsett, att vi borde lita på hans ord så mycket, att vi i detta liv skulle begynna följa honom. Jesu mening är, att: "om er synes obegripligt och övernaturligt

att människan borde vara god, då så mycket ondska råder i världen, så lita och tro på mig. Jag har gått den vägen. Jag vet att den leder till Fadern.

Då vi alltså tror på honom - och några sådana finns det alltid i kristenheten, kanske ej sådana som lyser, men sådana små, som i sin enkla ödmjukhet förstår att tron på Jesus innebär hans efterföljelse, - då beträder vi den väg, vilken, om ej omedelbart, så åtminstone senast i dödsstunden leder oss till att se Guds Sons mysterium.

VI

ATT DÖ I KRISTUS.

Vi har talat om hur Kristi himmelrike efter döden öppnar sig för några utvalda själar, vilkas hjärta och sinne redan under deras jordeliv mottagit Guds Sons sanning och kärlek.

Nu skall vi rikta vår uppmärksamhet på en annan fråga: Hur går det i döden för alla vanliga människor? Har deras förhållande till döden på något sätt förändrats genom Jesu Kristi gärning eller har det förblivit detsamma som under de gamla religionernas, profeternas och mysteriernas tid? Berör Jesu Kristi gärning i främsta rummet de utvalda, hans egna lärjungar, eller berör det även andra människor? Huru bör denna sak förstås? Det är i sanning en sak värd att utforska och som vi som sanningssökare är förpliktade att utforska.

Vi bör komma ihåg en sak. Ingen i det Gamla Förbundet, ingen av religionernas Frälsare älskade människorna så mycket som Jesus av Nasaret. Ingen hade vågat, ingen hade kunnat älska såsom han. Därför kom hans ställning till och inflytande på mänskligheten att bli ensam i sitt slag, därför kunde han inom sig helt anamma Guds Son. Andra Frälsare före Kristus hade alltid samtidigt tänkt på rättvisa och ihågkommit karmas stora lag, eller den gudomliga världsordningen, och ej tänkt sig ändra på eller övervinna karma, - endast på att slutföra den. Jesus Kristus var på årtusenden den första som från en ny synpunkt besinnat frågan om mänsklighetens förhållande till karma.

Han såg på människorna och deras hjärtan i det vardagliga livet. Var fanns i forna tider den moder, som ej hade velat beskydda sitt barn för onödiga lidanden, som ej själv varit färdig att lida för sin son, om denna.-hade blivit ledd in på villovägar. Jesus hade sett, att människor-

nas kärlek kunde vara så stark och så intensiv och samtidigt så självförlömmande, att de ej blott ville jämna vägen för sina kära vad deras yttre förhållanden vidkom, utan de önskade av hela sitt hjärta, att deras barn och vänner skulle utvecklas till klokare och bättre människor än vad de själva var. De önskade innerligt, att dessa ej skulle göra alltför stora misstag på vandrigen genom världen, förrän de skulle fatta det goda och rätta. I denna sin önskan blev de äldre för det mesta besvikna. Men huru mången sade ej till sig själv med tanke på sitt eget liv: Om människan hade en vän eller en egen, vars kärlek var så alltigenom pålitlig, varm och mild, att hon för denna vän kunde anförtro sina bekymmer, skulle hon säkert besparas onödiga misstag. Det finns filosofer, som tänker, att det är onödigt, att med ord och gärningar blanda sig i andras angelägenheter för att hindra dem från att göra ont, emedan varje människa går emot sin egen förtappelse tills hon själv stannar. Inte kan man skydda en människa mot synd, om hon ej själv vill det.

Är detta ej en alltför materialistisk ståndpunkt? Kunde man ändå ej genom exempel skydda de unga för mycket ont och få dem att rakare gå sin väg. Sålunda tror man fullt och fast nu i kristenheten - och hopplost ensamma vore vi eljes i vår själ - sann visdom har ju sedan tidernas morgon lärt, att vi människor är ett i anden, bröder inbördes och mycket beroende av varandra.

Allt detta hade Jesus tänkt. Hans eget hjärta brann av kärlek till människorna, som var som värnlösa varelser utan kännedom om livet och vägen. Av denna orsak hade han fattat beslut att ge ut sig själv, sitt allt, för att kunna tjäna mänskligheten. Hans storslagna kärlek och självupppoffring ledde honom till det liv, som berättigade honom till hedersbenämningen "Kristus", då alltså Guds Son, den stora universella Logos, kosmiska Kristus själv kunde bli förkroppsligad och levande i honom. Jesus Kristus förde med sig Faderskärleken till mänskligheten så, att Guds Son lever i vår mänsklighet och är omedelbart nära varje människa.

Genom sin kärleks kraft kunde Jesus Kristus i hög grad förvandla de s.k. mysterierna, vilka berör det fysiska livet, livet efter döden, i skärseld, helveten och himlar. Han kunde bringa något eget i allt detta. Emedan de osynliga världarna och livet efter döden står hans medvetna inflytande närmare, är det naturligt, att hans möjlighet att verka i den osynliga är större än i den synliga världen. Genom detta har han alltså tillfört livet efter döden och karma en ny kraftström, en ny impuls.

I någon mån är han redan herre över karma i livet efter döden. Ej så, att han skulle utplåna någon människas lidanden och befria henne från skärseldens bojor. Den gudomliga karmalagen kan ej ändras. Men

vad är lidande? Lidandet är i sig själv ett subjektivt fenomen, det härleder sig av det mänskliga medvetandets förhållande till ting som kan förosaka lidande. Två människor lider aldrig lika mycket och på samma sätt vid samma tillfälle. Den ena blir förtvivlad, ropar och jämrar sig i sina kval, den andra bjuder till att behärska sig, den tredje kan vara glad och ödmjuk trots sina kval. Människorna lider på olika sätt. Lidandet beror på människorna, ej enbart av yttre förhållanden. Lidandet är subjektivt. Av samma orsak lider den ena intensivare än den andra och därför kan människan även bryta udden av smärta genom att lära sig att förhålla sig till lidandet på ett nytt sätt - och i detta avseende kan vi hjälpa varandra.

Må vi förstå Jesu Kristi arbete i livet efter döden. Han drager oss ej ur helvetet och blåser ej ut skärselden. Nej, men han bemödar sig om att kunna få oss att emottaga lidandet på ett rätt sätt. Och Jesus Kristus undervisar ej blott några utvalda, sådana som uttryckligen är hans lärjungar, utan omedelbart alla människor, vilka tror på hans namn, och indirekt, även andra. Med sitt eget eviga liv vill han nämligen alltid bevisa, att kärleken existerar.

Varför säger vi dock, att han hjälper omedelbart blott dem, som tror på hans namn? Denna sak är ej svår att förstå. I den synliga världen kan vi utan svårighet hjälpa en annan människa i nöd. Om den hjälpbehövande är utan bröd, ger vi honom bröd, om han är utan kläder, ger vi honom kläder. I den synliga världen frågar vi ej efter människans tro för att ge henne hjälp. Men i den osynliga världen förhåller det sig dock litet annorlunda. Där måste människan öppna sin själ, för att man skall kunna hjälpa henne. Vi har tidigare talat om hur svårt det är att hjälpa en död som dött genom ett olycksfall, drunknat t.ex. Mans sista stunder har varit fyllda av fruktan. Han har försökt rädda sig, simmat, men blivit utmattad och sjunkit i djupet. Dessa uppskakande stunder har trängt så djupt in i hans medvetande, att han på andra sidan ånyo upplever dem utan avbrott. Han simmar och simmar, försöker rädda sig, matas av och drunknar, och märker vid uppvaknandet, att han åter är i havets vågor. Det är svårt att hjälpa honom, emedan det är fråga om ett subjektivt medvetenhetstillstånd. Man måste tränga sig in i det tillstånd, vari hans medvetande befinner sig för att kunna hjälpa. Detta är dock ej möjligt, om man ej kan väcka hans uppmärksamhet så, att han s. a. s. själv öppnar dörren och går in på att ta emot hjälp. Man kan ju ej heller i den synliga världen sticka bröd i en annans mun om denna ej vill äta - för en annan kan man ej äta. På samma sätt måste den avlidne i den osynliga världen samtycka till emottagandet av den andliga hjälp man bjuder honom i Kristi namn.

Jesus kan nog hjälpa indirekt även själar som kommer från andra religioner, men detta sker då i dessa religions-stiftares eller frälsa-

res namn. Jesus har fått medhjälpare, så att det Vita Broderskapet praktiskt taget deltar i hans arbete. Alla vise har dock ej ännu helt tillägnat sig Jesu Kristi tillvägagångs-sätt.

Vi vill nu förklara detta.

Låt oss erinra oss den första församlingen i Jerusalem, som först leddes av Petrus och sedan av Jakob. Den mest betydelsefulla läran, något, som främst rörde de s.k. judarna och de s.k. hedningarna, var läran om Messias, de kristnas Jesus Kristus, som genom sin egen uppståndelse övervunnit döden. Varför var denna lära så gripande? Därför, att människorna vid den tiden hade, såsom vi vet av historien, en mycket dyster uppfattning om döden. Om man trodde på ett liv efter döden, föreföll det människorna vara ledsamt och dystert. Såväl i Palestina, som i det hedniska Europa, var uppfattningen om döden mycket osäker och svävande. Döden föreföll alla skräckinjagande. Den var de levandes fiende. I gamla gravskrifter i den romerska världen förebrådde man gudarna för att de bortkallat någon ung människa: "dag ville ju ingalunda dö, men ni, grymma gudar, tog mig". De världsbe^h-härskande gudarna och krafterna var fientliga mot människorna. Judarnas Jahve var, även han, så sträng och så fylld av hat mot människorna för deras synders skull, att det ej var trösterikt att tänka sig människoöden bortom döden. Döden var i alla fall dyster och fasansfull. Ingen ville dö. Till denna värld, där man betraktade döden med misstänksamhet och fruktan, sändes sedan de kristnas underbara budskap: "Vår Messias har övervunnit döden. Nu kan ni dö i frid, ty han hjälper er". Detta tillägg - tro på honom, han hjälper - väckte förvåning och nyfikenhet och blev för många till en utsäglig tröst.

"Tro på. Jesus, och eder död skall vara ljuvlig".

Vad är alltså tro? I allmän exoterisk bemärkelse är tron ännu ej detsamma som t.ex. Pauli Damaskus upplevelse, utan endast det, att man fått insikt om, att människan är något annat än ett djur och att människan bör övervinna djuret inom sig och avstå från själviskhet. Detta har alla religioner lärt. Världen lånar den ej sitt öra, emedan de flesta människor ännu behärskas av djuret, som är själviskt, fåfängt, avundsam och njutningslystet. Vi är ingalunda ännu fullkomliga människor. Vi håller först på att bli människor. Till en stor del är vi ännu djur i människoskepnad. Därför har religionerna uppmanat människorna att avstå från synd och ondska, lärt dem huru de bör uppfostra sig. Och alla medel har grundat sig på tro och tillit.

Man talar mycket om tro i den kristna världen, men för få innebär begreppet tro det egna hjärtats renande, den glädje och entusiasm, som sporrar den troende att avsäga sig all synd, det nämligen, som är trons egentliga innebörd. Varje sann och erfaren kristen tillstår dock, att trons enda praktiska betydelse är dess verkan på människornas moraliska liv.

Den tro alltså, som förkunnades i den första kristna församlingen, och vilken Paulus predikade för s.k. hedningar, var tron på det, att Jesus Kristus är mänsklighetens vän och underbara hjälpare, full av kärlek till allt och alla. Han kan hjälpa efter döden alla dem, som har sin tillit till honom. Tron på honom medförde sinnesförändring och omvändelse från det forna syndiga livet. En fattig och syndig människa blev som pånyttfödd i tron, en som varken kunde tänka, känna, ej heller göra något orent, ont, orätt. Det fanns ju en frälsare, så 3tor, hög, stark och ren, att han kunde hjälpa människan. Det fanns en osyndig varelse som älskade henne så, att han ville hjälpa henne såväl nu som efter döden. Apostlarna och övriga kristna vittnade ju om, att han säkert hjälpte om man satte sin förtröstan på honom så att man sade till sitt eget hjärta: "Nu tillhör jag dig, o du min Frälsare och Mästare. Nu vill jag ej vara ond, syndfull, oren. Nu vill jag arbeta för dig och följa dig i denna värld.

Då människan sålunda sade till sitt eget hjärta, fick hon erfaras, att Mästaren var en vän, som räckte henne sin hand.

Detta var de första kristnas erfarenhet. Det har även varit tusende och åter tusende människors erfarenhet under loppet av 1900 år. Mästaren räcker sin hand. Mästaren själv eller hans änglar.

Sedan en troende människa i sin sista stund höjt sig till sitt högre medvetande och genomgått sitt förflutna liv, då hon s.a.s. riktat blicken på det, som är utanför henne, ser hon antingen Kristus, Frälsaren själv eller av honom som änglar sända avlidna, henne närastående, som kommer till henne och välkomnar henne som den nya världens medborgare. Den döendes sinne fylls av en utsäglig glädje och förvåning. Ehuru hon under sitt jordeliv trott, att det finns ett liv efter döden, trott även på Kristus såsom de verkligt kristna inom kristenheten trott, har hon dock ej haft klarhet om livet efter döden, emedan man ej noggrant talat därom inom kyrkan. Hon har kanske enligt den protestantiska kyrkoläran föreställt sig livet efter döden som någonslags sömn, ur vilken Kristus uppväcker på den yttersta dagen. Utsägligt förvånad blir hon nu, då hon plötsligt fattar och ser, att döden i sanning är något härligt, underbart och skönt. Hon kommer ej till någon främmande, isolerad trakt, hon blir ej isolerad från människorna. Nej, nu träffar hon de kära, som före henne gått över Dödens flod. Med stor förtjusning går hon ur sin kropp till sina kära. Kristus har förvandlat döendet till salighet och Kristi gärning och dess verkan skönjes redan i det första stadiet av livet efter döden.

Då människan dött i Kristus, är hennes liv i astral- eller andevärlden, förrän hon står inför skärselden, ett personligt rikt liv. Förut har varje människas liv varit lyckligt och innehållsrikt först i

himlarna, men för dem som dött i Kristus, är det ett lyckligt liv redan i astralvärlden. Människan förvandlas visserligen ej, hon lever fortfarande i sin gamla personlighet, och det högre Jaget skiljer sig ifrån henne. Astralkroppen är nog lätt och ungdomlig, men livet i andevärlden blir ett rikt liv genom det, att det organiserats till ett kulturliv. Så var det ej förut, men efter Jesus Kristus har livet även i dödsriket blivit kultiverat. Det är ej helt överlämnat åt naturens ordning, där skönjes även mänsklig organisation. Människorna försöker lära och hjälpa varandra. Man har grundat uppfostringsanstalter, skolor och institut i dödsriket. Människan blir efter döden emottagen såsom ett barn emottages i en skola. Det som är främmande för hennes tankeförmåga kan hon ej lära sig där. Något nytt, sådant, som skulle fordra omedelbar förening med det högre Jaget, kan hon ej lära sig. Men hennes personliga medvetande uppfostras och utvecklas så, att det kommer att förstå livet efter döden och därjämte bättre än förut även det fysiska livet på jorden₀

Då sedan stunden att stiga in i skärseldens rening är kommen för den avlidna, är hon beredd för det. Hon är tacksam och lugn, hon vet att lidandet är övergående - och övergående desto snabbare, ju snarare hon vill övervinna sin egen djuriska sjäviskhet.

VII

ROSEN - KORSET (RUUSU-RISII) OCH DÖDEN.

Vi har försökt skildra döden i flere föredrag. Vi har försökt framställa dödens betydelse både för vanliga dödliga och även för dem, vilka emottagit speciell lärdom av de vise, m.a.o. den hjälp, som religionerna kunnat erbjuda. Vi har talat om döden såväl i svunna tider som nuförtiden. Att frågan om Rosen-Korset och döden uppstår för oss, är naturlig. Kr vår ställning som nutida rosenkorsare i något avseende säregen i betraktande av döden.

Rosen-Korset är hos oss en gren av den teosofiska rörelsen. Frågan om rosenkorsare berör även teosofier i allmänhet. Hurudan är nu döden för teosoferna.

Om en "teosof" är en människa, som genom att läsa teosofisk och annan utvecklande litteratur, har kommit till någotslags kultiverad agnosticism, är hon befriad från trångsynthet, trosiver och dödsfruktan, men har ej nått positiva resultat angående döden. Hennes död är s.a.s.

åt naturen lämnad och hennes liv efter döden är beroende av hennes egna själsliga egenskaper och böjelser. Men om en teosofisk sanningssökare har i sitt sökande kommit till den punkt, att hon eller han själv strävar till att bli en bättre människa, är hon, och det är hon först då - enligt H.P. Blavatskys definition - teosof, emedan hon "gör teosofi". Hon eller han är då en människa som uppfostrar sig, renar sina känslor, stålsätter sin vilja, utvecklar sin tankeförmåga, och efter döden är hennes purgatorium i varje fall kort, emedan hon redan på jorden av fri vilja levat i reningselden. Emedan hon tillika är en människa, som tror på Mästarna, är det ingen svårighet för henne att i dödsriket bli de okunniga avlidnas hjälpare, men hon hör ej alltid till dem, vilka höjer sig till Kristi himmelrike.

Rosenkorsaren är en teosofisk sanningssökare, men något skiljer honom dock från en vanlig, till det teosofiska samfundet hörande teosof, ty varför skulle han förrästen annars kalla sig vid ett annat namn? Man har ju börjat tala om Rosen-Kors-teosofi, och förrän vi kan förstå rosenkorsarens förhållande till döden, bör vi något tala om Rosen - Korsets teosofi. Jag vill här betona tre punkter i vår rosenkorsteosofi, punkter, vilka mer eller mindre avvika från det gamla Teosofiska Samfundets synpunkter

I Teosofiska Samfundet (Adyar) hade man en tid för sed att studera endast nya teosofiska författare, Besant, Leadbeater m.fl. För nybörjare rekommenderade man ej ett enda arbete av H.P. Blavatsky. De var "alltför svårförståeliga", men framförallt litet "föråldrade", emedan de nya lärarna hade bättre reda på saker och ting. Under de senaste åren har man dock fått höra ett ljudligt rop "tillbaka till Blavatsky" överallt i den teosofiska världen.

Rosen-Korset har sedan begynnelsen hållit strängt på den ståndpunkten, att man bör göra sig förtrogen med H.P. Blavatskys arbeten, hennes böcker och skrifter, om man Önskar sig en giltig bild om begreppet teosofi, ty H.P.Blavatsky var den nutida teosofins första förkunnare. Man kan även göra sig förtrogen med de böcker, som blev skrivna under H.P. Blavatskys livstid i hennes närmaste krets, hennes vänkrets. Det är alltid skäl att läsa överste Olcotts böcker. Även kan man läsa Mr.Sinnets böcker, de tidigare, ej de senare, och böcker och artiklar av Mr.Judge. Egentligen svarar de ovannämnda på vår fråga beträffande nutida teosofi, men det finns även andra arbeten från denna tid, vilka H.P.Blavatsky själv granskat och om vilka hon givit sitt utlåtande. Sådana är "Ljus på vägen" och "Sagan om den vita lotusblomman" av Mabel Collins, "Den talande bilden från Ururi", "Svart och vit magi" av Frans Hartmann, m.m. Ur Rosen-Korsets synpunkt är det synnerligen viktigt, att sanningssökare, som vill veta vad teosofin lär, vänder sig till dessa auktoriteter börjande från H.P.Blavatsky. Hundratals böcker har ju skrivits efter madam Blavatskys död. Av dessa är i all synnerhet de, vilka skrivits under detta århundrade, ofta så avvikande från Blavatskys ursprung-

liga teosofiska budskap, att man ej utan vidare kan rekommendera dem för den, som vill veta vad teosofi är. Dessa böcker kan ju vara väl

skrivna, intressanta och innehållsrika. Vi bör blott kunna urskilja det verkliga, ursprungliga teosofiska budskapet bland allt det övriga goda. Det är för övrigt varje sanningssökares iakttagelse i förbigående sagt, att ju mer han själv får erfara andliga och översinnliga ting, desto tydligare träder H.P. Blavatsky för honom som verklig auktoritet - en vis människa, som har vetat vad hon talat, vare sig denna kunskap var hennes egen eller - såsom hon så anspråkslöst sade - Deras, av vilka hon blev utsänd till världen.

Som den andra synpunkten i vår Rosen-Korsteosofi vill jag betona, att då vi studerat det ursprungliga budskap, som Blavatsky eller Mästarna frambringat, har vi kommit därtill, att den egentliga kärnpunkten i H.P. Blavatskys teosofi, är läran om det, som Blavatsky i något förtäckta ordalag kallar för Kristus-princip. H.P.B. har s.a.s. dolt sin största sanning, själva kärnan i sin förkunnelse i ett ord, vilket driver en sanningssökande människa till sjävrannsakan, om hon faktiskt är en sanningssökare. Hon frågar omedelbart: Vad menar H.P. Blavatsky egentligen med Kristus-principen? Och snart gör hon tre iakttagelser.

För det första vill H.P. Blavatsky betona den glömda sanningen, att man bör göra skillnad mellan Jesu personlighet och Kristus. Jesus av Nasaret var människa till sitt ursprung, såsom vi alla andra, men en i särskilt hög grad andligt utvecklad människa, så att den sublima Kristus-principen var levande i honom. H.P. Blavatsky poängterar tillika alltid, att Kristus-principen ingalunda hör endast Jesus av Nasaret till, såsom man på sätt och vis inom kristenheten har trott, utan är gömd i varje människa. Inom kristenheten har vi blivit vana att tänka, att Jesus Kristus var Guds Son, och fastän vi i vår teologi tillägger, att han även var människa, har det ingen praktisk betydelse, emedan Jesus Kristus, som föddes som människa till jorden var utan synd och olik alla andra människor - han var vår Frälsare. H.P. Blavatsky betonar däremot i sin teosofi, att Frälsaren ej är utanför mänskligheten, utan en i den och i varje människas ande och själ boende Kristus-princip. Denna Kristus-princip hade slagit ut i blom i Jesus av Nasaret. Samma Kristus-princip har dock levat i andra stora religionsstiftare, Mästare, hos dem, som ägt visdom. Och emedan Kristus-principen är i envar av oss träder vår uppfattning om Frälsare för oss i ett helt nytt ljus. Frälsaren är något, som hör vår inre människa till. Frälsaren är för varje människa något oundvikligt, ty utan honom reder sig en sanningssökare ej. Frälsaren bor i honom, och han måste i sitt eget inre jag bli förenad med Frälsaren, d.v.s. Kristus-principen. Detta är för sanningssökaren en storartad upplevelse. Det är som en uppenbarelse, ett nytt gudomligt budskap. Hans liv förvandlas helt. Hans liv som personlig varelse i denna värld är oerhört viktigt, emedan det är en strävan till att nå förbindelse med Frälsaren.

Men sanningssökaren gör även en annan iakttagelse, H.P. Blavatsky säger i sina böcker tydligt, att Kristus-principen är detsamma som atma-buddhi, den allestädes varande anden, men tillika detsamma som alaja, världssjälén, och avalokiteshvara, eller himlarnas herre, herren i himlarna.

H.P. Blavatsky vill lära oss, att ehuru Kristus-principen i oss är ett potentialt liv, som kan vakna och växa, är den dock ej någon "död" automatisk naturkraft. Vi får ej haka oss fast vid ordet princip. Princip betyder visserligen ordagrant grundsats, den första begynnelsen, men emedan det enligt H.P. Blavatskys lärdomar är tillika världssjälén och herren i himlarna, är det något i sig själv varande och levande. Det är en i anden ständigt närvarande verklighet, alltså - man skulle ha lust att tillägga - personlighet. Kristus-principen är som en personlig Gud, som ett i världen fördolt gudsmedvetande. Men just för att undvika denna slutsats, använde H.P. Blavatsky aldrig orden "personlig Gud". Hon hade fått sin uppfostran i österländska mysterier och bävade för begreppet "personlig Gud". Hon bävade för det, emedan begreppet personlig ofta dragés ned i dyn. I den judiska religionen t.ex. förvandlades Gamla Testamentets Jahve till en vrångbild av Gud, sedan man började framställa honom som personlig varelse med mycket låga känslor. Han kunde bli vred och hota med grymma straff. Han eggade upp folken till krig mot varandra och utvalde judafolket till sin egen gunstling, förbannade andra folk och kallade dem för hedningar och avfällingar. Sådana bilder har man skapat av en personlig Gud och mycket av detta har kvarstått i kristenhetens medvetande. Även i kristenheten talar man ju om Guds vrede och rättfärdiga hämnd. Gud tål ej syndare, han straffar dem strängt till tredje och fjärde led och störtar de otrogna i evig förtappelse. H.P. Blavatsky ansåg, att det under sådana förhållanden var bäst, att människan enligt buddhisterne tänkte sig Gud som opersonlig. Vad är förresten de, vilka mest vet om Gud, tvungna att säga? De är tvungna att säga, att Gud är ett stort ljus, vars hemlighet vi ej är förmögna att utgrunda. Begreppet Gud omfattar så oändlig godhet, skönhet, glans, majestät och kärlek, att alla våra ord haltar, om vi vill ge en bild av Gud. Om vi säger, att Gud är personlig kan vi lätt komma att tänka på en stor herre, som fattar sina beslut godtyckligt efter sitt eget sinne och sina nycker. Vi kan såsom Jesus nöja oss med att använda ordet Fader om Gud, med tanke på, att det viktigaste för oss är vårt eget barnaförhållande till honom. Inte behöver vi analysera eller "begripa" Fadern, vi bör blott i tron sträva till det, att Faderns ande måtte bli levande i oss.

Då gör vi som sanningssökare den tredje iakttagelsen angående Kristus-principen, den, att endel mystiker har med fullt skäl kallat detta för den kosmiska eller universella Kristus, världsaltets Kristus-medvetande (eller såsom H.P. Blavatsky sade, Logos). Denna kos-

miska Kristus har sedan tidernas morgon stått bakom mänskligheten och - såsom man ofta sagt - försökt närma sig mänskligheten. Gud har under tidernas lopp försökt komma i allt närmare förhållande till mänskligheten. Under mänsklighetens historia har Gud mer och mer uppenbarat sig genom de stora religionerna. Därför säger H.P. Blavatsky, får vi ej vara ofördragsamma mot andra religioner, till vilken religion vi än må höra, ty samma Gud står bakom alla religioner, samma världssjäl, samma kosmiska Kristus. Varje senare framträdande religion har kanske kunnat avslöja Guds hemlighet litet mera än de föregående, men ur etisk synpunkt sett har religionerna dock ej olika värde. I sinom tid har de alla fyllt sin mission. Men ehuru den teosofiska livsåskådningen har betonat detta, har man dock ej därmed velat påstå, att alla religioner ar lika goda för alla och att en nutida europé t. ex. kunde höra till vilken religion som helst. Ej så, att en kristen likaväl kunde bli mohammedan, en buddhist kristen eller hindu. Religionernas likställdhet betyder alls ej detta. En sådan ståndpunkt skulle bevisa en stor likgiltighet i människans själ. En sådan människa är åtminstone ej någon sanningssökare.

Teosofin betonar för oss alla, att alla religioner är så att säga vägar till Kristus. Ingen religion för en människa utan vidare till Kristus eller Gud. Människan bör ta sin egen religion på allvar Om religionen för henne är som ett plagg, som hon tar av sig, är den av intet värde. Hennes religion måste vara hennes liv. Om någon är buddhist, är han det blott till namnet, om han ej tar reda på vad Buddha lärde. Vill han vara buddhist, bör han följa Buddha. Blott genom att följa Buddha kan han komma till Kristus, den Kosmiska Kristus, till alaja, världssjälen. Förhållandet är detsamma om han är en hindu, mohammedan eller kristen. En kristen t. ex. korsar sig, läser sin katekes m.m. och avlägger teologiska examina, men vad är en sådan kristendom? Det betyder ännu ej något. Först det är kristendom, att den som vill kalla sig kristen, utgrundar Jesu egna lärdomar i evangelierna och följer dem i sitt liv. Detta är den enda rätta kristna tron. Sådana kristna har förstås alltid funnits och finns även nu. En omständighet har försvårat Jesu finnande för en kristen. Den, nämligen, att man i de kristnas heliga bok, Bibeln, finner även de judiska heliga böckerna, det s.k. gamla testamentet. Då en kristen börjar sitt bibelstudium fördomsfritt, finner han ej Jesus Kristus i evangelierna, han finner Jehova, Jesus Kristus är Jehovas son. Den studerande märker ej i början vad Jesus har sagt och lärt. Det hela blir för honom oklart. Endast om han är en allvarlig sanningssökare, finner han Jesus i evangelierna. Han finner Hans ord och bud, stryker ur sitt sinne alla teologiska fördomar och börjar följa Jesus» Kristi efterföljelse är kristendom.

Men, som sagt, en allvarlig sanningssökare kommer till Kristus, han må vara buddhist, hindu eller vad som helst. Han kommer till slut till Frälsaren, som är i honom själv. Han väcker Kristus-principen inom sig och når förbindelse med världens ande, den kosmiska Kristus. Sådan är mänsklighetens färd till Kristus. Jesus Kristus är på denna punkt, tills nu, kan man säga, på samma linje som andra religionsstiftare. Dessa mänsklighetens ädlaste söner kan visa vägen till Kristus för sanningssökaren. "Många är de vägar som leder till mig, men till mig leder de alla", läser vi i Bhagavad Gita, hinduernas heliga bok. Huvudsaken för människan är, att hon går den väg, hon funnit. Genom att gå, följa sin väg, kommer hon till den kosmiska Kristus. Det är därför onödigt, att man här i kristenheten tar Buddha eller Krishna till sin lärare och väljer deras väg. Vi har ju Jesus Kristus. Jag säger dock, att allvarligt tänkt, i allvarlig bemärkelse, har människan dock rätt att välja även en annan Mästare än den som står inför hans ögon. Om en kristen ej funnit Jesus' i evangelierna och ej ser Kristus bakom Jesus, kan han välja Buddha, om Buddha enligt hans övertygelse är en fullkomlig människa, med gudomlig rymd som bakgrund. H.P. Blavatsky t.ex. var mera buddhist än kristen. På Ceylon tog hon offentligt pansilen tillsammans med överste Olcott. Hon bekände offentligt i ett buddhistiskt tempel: "Jag tager Buddha till min ledsagare, jag tager Buddhas lära till min ledsagare, jag tager brödrskapet till min ledsagare". H.P. Blavatsky hade ej i sin ungdom funnit Jesus i kristenheten. Ingen hade talat om för henne om Jesu lära och hans efterföljelse, och hon själv kom ej att tänka på denna sak. Då hon i österlandet kom i en buddhistisk krets, kunde hon i den buddhistiska atmosfären komma till den kosmiska Kristus. Vi kan därför säga, att hon i sin yttre personlighet var buddhist och i sitt inre kände Kristus. Senare sade hon även tydligt i sin bok "Nyckeln till teosofin: "Om ni vill vara kristna, så följ Bergspredikan".

Till slut finns det ännu en tredje synpunkt, vilken jag för Rosen-Korsets del vill betona, en synpunkt som framstår i Rosen-Kors-symbolen, då vi jämför denna med det teosofiska samfundets tecken. Det teosofiska tecknet är en orm, som biter sig i stjärten och inne i denna cirkel ser vi två symmetriska trianglar, som skär varandra, bildande så en sexuddig stjärna, judarnas s.k. Salomons sigill. I sigillet finns ett Öglekors, alltså ett kors med en cirkel ovanom. Öglekorset är en gammal egyptisk symbol. I Egypten kallades det ankh-korset, och på endel egyptiska mumier påträffades det målat på bröstet i hjärttrakten. Det bevisar, att dessa avlidna varit invigda och övervunnit döden, öglekorset är nämligen odödlighetens symbol - eller en symbol som betecknar dödens övervinnande.

I gamla mysterieskolor - såsom vi tidigare skildrat - var elevens högsta uppnående efter en lång självuppföstran det, att han i sin

själsliga kropp, i sin osynliga vehikel, kunde komma utanför sin fysiska kropp. Hans iakttagelser var högst sällsamma. Han var själv en annan varelse än den fysiska kroppen. Där låg den fysiska kroppen. Han rörde sig fritt utanför den. Hierofanten, som invigt honom, hade uppväckt honom till fullt självmedvetande i detta andra tillstånd. Han var, såsom man förklarade för honom, och såsom han fick se och erfara, i dödsriket, och han själv ett bevis på, att döden ej besestrar människan. Efter en lång övning var hans känslor och tankar så renade, att han hade kunnat bli oberoende av sin fysiska kropp. Då han återvände till sin fysiska kropp, hade han minnet kvar av de erfarenheter han gjort. Men människorna vandrar i fullkomligt mörker emedan de ej varit i de avlidnas rike. Han, som medvetet varit utanför sin kropp, hade löst dödens problem, övervunnit döden.

Detta framställde man med öglekorset. Korset är ju en bild av människan. Om människan breder ut sina armar, är hennes huvud som ett hjul ovanom T eller korset. T-kors'et som sådant framställer andens nedstigande så djupt i materien, att materiens makt är större än andens. Det vågräta sträcket, som symboliserar materien, ligger på det lodräta, anden föreställande sträcket och trycker alltså ned anden. Hjulet ovanför T i öglekorset åsyftar, att människan blivit frigjord från den materiella kroppen och att minnet och medvetandet om detta är i hennes huvud. Hon är för övrigt ej någon odödlig varelse, men i hennes hjärna sitter minnet av det, att hon har kunnat vara utanför den fysiska kroppen. Detta framställde man med öglekorset,

Öglekorset är även en symbol för Rosen-Korset. Hjulet motsvarar rosen. Rosen-Korset stiftades redan i Egypten. Det Hemliga Broderskapets egyptiska loge kallades Rosen-Kors-logen.

Låt oss nu tänka på vårt eget Rosen-Kors (Ruusu-Risti). Vi har ett kors som är antingen omringat av sju rosor, eller har en ros på mitten. Denna symbol har under ett par århundraden använts officiellt i Europa. Varför är Rosen-Korset numera ej ett öglekors, utan ett kors med rosor? Därför, att korset och rosen symboliserar den nya tidsåldern eller det nya förbund, vilket har öppnats för mänskligheten genom Jesu Kristi gärning.

Jesus Kristus öppnade för mänskligheten en ny andlig väg. Nu behöver vi ej gå ut ur vår kropp för att få erfara döden och dess övervinnande och vistelsen i dödsriket, utan vi kan erfara detta i vårt dagsmedvetande. Det behöver ej vara för oss något minne såsom det fordom var under Det Gamla Förbundet t. ex. i Egypten, Saken är nog den samma. Det är fråga om samma övervinnande av döden, samma kunskap om döden och livet efter döden. Nu sker det hela dock i dagsmedvetandet, nu får vi uppleva, genomgå allt i denna vår fysiska tillvaro. Jag vill

speciellt påpeka, att detta ej innebär, att vi ej kunde få erfarenheter utanför vår kropp. Erfarenheterna är visserligen ej fullständiga, de är ännu ej det, som de är, då de sker i ett fysiskt medvetenhetstillstånd. Rosen-Korset, vars symbol är en ros eller en ring i korsets mitt eller omkring korset, står därför i samband med Jesu Kristi gärning. Det har sitt ursprung i Egypten, men verkar i vår tid i Jesu Kristi tecken.

Rosen-Korsets fullständiga symbol, då vi tar i betraktande, att Rosen-Korset hör till vår tids teosofiska rörelse, vore denna: Ormen, som biter sig i stjärten, omger Salomons sigill, i vars mitt vi ser Rosen-Korset. H.P. Blavatsky syftade i förtäckta ordalag på Rosen-Korset då hon ställde öglekorset på mitten av tecknet. Hon var själv i förbindelse med Rosen-Kors logen i Egypten, hon korresponderade, såsom även överste Olcott, med tvenne egyptiska adepter, vilka använde Rosen-Kors tecknet.

Rosen-Kors-tecknet, vilket i Teosofiska Samfundet signeras med öglekorset, föreställer vårt förhålland till döden. Vi, som tillägnat oss den teosofiska livsåskådningen, betraktar det mänskliga livet i återfödeisens ljus. Vi bävar ej för själva döden. Döden är en naturlig händelse och i själva verket en härlig händelse i människans liv. Men i motsats till kristenheten eftersträvar vi ej himmelen efter döden. Himmelen är ej livets mål. Den är den trötta människosjälens, långa, uppfriskande vilotillstånd, men till himmelen kommer varje människa enligt naturens lag, ty det, som hos oss är gott, drar oss till himmelen. Likaledes kommer vi ju först till skärselden för att bli renade från det onda. Varken skärselden eller himmelen är vårt ideal. Vad bör vi alltså eftersträva? Ett evigt liv. Det säges, att det nog eftersträvas i kristenheten, men jämförelsevis få tecken tyder därpå. Det eviga livet som vi bör eftersträva, står ovanför alla himlar. Det eviga livet är kort sagt Kristus, och detta innebär för oss rosen-korsare, att det eviga livet är Jesus Kristus»

Under vår jordiska levnad intar vi som rosen-korsare i alla våra strävanden den ursprungliga kristna inställningen till Kristus. Vi försöker gå den väg, vilken Jesus utstakade i sin Bergspredikan. Vi öppnar vår själ och vårt hjärta för Kristus så, att den kosmiska Kristus kommer till oss, ej blott som en hos oss vaknande princip eller en potentiell kraft, utan som en levande ande med Jesus Kristus eller i hans gestalt. För oss är Frälsaren just Jesus Kristus. Han är det som renar och höjer vår själ. I och med vår utveckling och vårt framåtskridande får vi i vårt dagsmedvetande leva oss in i kosmiska mysterier.

Jag tänker dock ej dröja vid dessa ting. Jag vill blott till slut säga huru döden gestaltar sig för en vanlig rosen-korsare, om han - utan att nå synliga resultat - utan svek strävar framåt på den väg, vilken

Jesus Kristus har öppnat i sina bud. Något sker hos honom, fastän han ej vore medveten om det. Hans drömliv förändras. Såsom det himmelska livet efter döden i förklarad form motsvarar det fysiska vakenhetstillståndet under dagens lopp, så motsvarar livet i dödsriket eller skärsheden det jordiska livet under sömnen. Om det jordiska drömlivet förändras, förändras dödsriket. Genom Kristi efterföljelse förändrar själen sin nattvehikel och ikläder sig bröllopsskrud. Detta kan återspeglas i drömlivet och överflytta sig i dagsmedvetandet som underbart härliga minnen eller "drömmar", men dess verkan kan även vara endast den, att uppvaknandet på morgonen efter en uppfriskande vila saknar minnen om drömmar. Att följa Kristus och vara hans sändebud om natten förutsätter ej oroliga rörelser medan kroppen sover. Det är tvärtom tystnad. Det är verksamhet i kärlek och frid och den drivande kraften är kärlekens magiska bön.

I den själsliga världen arbetar vi ej med rörelser såsom fallet är i denna fysiska värld, i den själsliga världen arbetar vi genom att vara något. Det vi i verkligheten är, är vårt arbete i dödsriket. Av denna orsak kan vi ej avstå från dödsriket såsom vi kan avstå från himmelen.

Om vi här levat en verklig rosen-korsares liv under det vår kropp varit i sömntillstånd, är vår död en salig överflyttning till den andra sidan. Änglarna möter oss och ofta, mycket ofta även Kristus. Och på den andra sidan är vi oss själva. Vi är det vi varit under nätterna här.

En rosen-korsare, som här försökt följa Jesus, har byggt åt sig en egen - på sätt och vis en annan, större - personlighet i sitt liv under sömnen. I den lever han efter döden. Han behöver ej på något sätt förlora sitt självmedvetande. Det egyptiska uppvaknandet står s.a.s. för honom, och han minns, att han hela tiden varit denna samma människa, som är bättre, klokare, moraliskt starkare än hans personlighet i sitt dagsmedvetande varit. I dödsriket är han en bättre människa än vad han var i stånd till i den fysiska världen. Han hamnar i skola och arbete - arbete, för civiliserandet av livet i dödsriket. Och förrän han går till sitt nya arbete, får han Jesu Kristi välsignelse.

Detta arbete skildrar vi ej här. Det kan vi ej heller med fysiskt språk. Det enda vi med säkerhet kan säga är, att intet är så härligt, så oväntat, storslaget, högtidligt och upphöjande som att dö, om vi i vårt liv har ärligt velat följa Jesus Kristus.

